

44/1988 Sb. Zákon

ze dne 19. dubna 1988

O ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon)

SHRNUTÍ ZÁKONA OD DOSTUPNÉHO ADVOKÁTA

JUDr. Ondřej Preuss, Ph.D.
Garant obsahu

Horní zákon určuje, kdo a jak může těžit nerostné bohatství. Zákon č. 44/1988 Sb., označovaný jako **horní zákon** nebo **zákon o ochraně a využití nerostného bohatství**, stanovuje pravidla pro těžbu surovin, jako jsou uhlí, ropa, zlato nebo stavební kámen.

Zákon upravuje, kdo může **provádět těžbu**, **jak se udělují licence** a **jaká jsou pravidla ochrany životního prostředí**. Má přímý dopad na **developerské projekty**, **stavebnictví**, **energetiku** i **ochranu krajiny**.

Pokud v okolí probíhá průzkum ložisek nebo těžba, právě tento zákon určuje, jaké má těžař povinnosti vůči obci a obyvatelům – například **náhradu škod na pozemcích** nebo **hluková omezení**

Vyhlášeno dne 19. dubna 1988, datum poslední novelizace 1. ledna 2024

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ

Základní ustanovení

§ 1

Úvodní ustanovení

Účelem tohoto zákona je stanovit zásady ochrany a hospodárného využívání nerostného bohatství, zejména při vyhledávání a průzkumu, otvírce, přípravě a dobývání ložisek nerostů, úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, jakož i bezpečnosti provozu a ochrany životního prostředí při těchto činnostech. Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie²²).

§ 2

Nerosty

- (1) Za nerosty se podle tohoto zákona považují tuhé, kapalné a plynné části zemské kůry.
- (2) Za nerosty se podle tohoto zákona nepovažují
- a) vody s výjimkou mineralizovaných vod, z nichž se mohou průmyslově získávat vyhrazené nerosty,
 - b) přírodní léčivé vody a přírodní stolní minerální vody, i když se z nich mohou průmyslově získávat vyhrazené nerosty, dále léčivá bahna a ostatní produkty přírodních léčivých zdrojů,
 - c) rašelina,
 - d) bahno, písek, štěrk a valouny v korytech vodních toků, pokud neobsahují vyhrazené nerosty v dobyvatelném množství,
 - e) kulturní vrstva půdy, která je vegetačním prostředím rostlinstva.

§ 3

Rozdělení nerostů

- (1) Vyhrazené nerosty jsou
- a) radioaktivní nerosty,
 - b) všechny druhy ropy a hořlavého zemního plynu (uhlovodíky), všechny druhy uhlí a bituminosní horniny,
 - c) nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět kovy,
 - d) magnezit,
 - e) nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět fosfor, síru a fluór nebo jejich sloučeniny,
 - f) kamenná sůl, draselné, borové, bromové a jodové soli,
 - g) tuha, baryt, azbest, slída, mastek, diatomit, sklářský a slévárenský písek, minerální barviva, bentonit,
 - h) nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět prvky vzácných zemin a prvky s vlastnostmi polovodičů,
 - i) granit, granodiorit, diorit, gabro, diabas, hadec, dolomit a vápenec, pokud jsou blokově dobyvatelné a lešitelné, a travertin,
 - j) technicky využitelné krystaly nerostů a drahé kameny,
 - k) halloyzit, kaolin, keramické a žáruvzdorné jíly a jílovce, sádrovec, anhydrit, živce, perlit a zeolit,
 - l) křemen, křemenec, vápenec, dolomit, slín, čedič, znělec, trachyt, pokud tyto nerosty jsou vhodné k chemicko-

technologickému zpracování nebo zpracování tavením,

m) mineralizované vody, z nichž se mohou průmyslově získávat vyhrazené nerosty,

n) technicky využitelné přírodní plyny, pokud nepatří mezi plyny uvedené pod písmenem b).

(2) Ostatní nerosty jsou nerosty nevyhrazené.

(3) Kritické nerosty jsou radioaktivní nerosty, všechny druhy ropy a hořlavého zemního plynu (uhlovodíky), nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět kovy, vápenec, pokud je vhodný k chemicko-technologickému zpracování, nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět prvky vzácných zemin a prvky s vlastnostmi polovodičů, a nevyhrazené nerosty stavebního kamene a štěrkopísku, nachází-li se tyto nevyhrazené nerosty na ložiskách, které se považují za výhradní³³).

(4) V pochybnostech, zda některý nerost je nerostem kritickým vyhrazeným nebo nevyhrazeným, rozhodne Ministerstvo průmyslu a obchodu v dohodě s ministerstvem životního prostředí České republiky.

(5) Vyhledávání, průzkum a dobývání výhradních ložisek jsou realizovány ve veřejném zájmu.

§ 4

Ložisko nerostů

Ložiskem nerostů podle tohoto zákona (dále jen „ložisko“) je přírodní nahromadění nerostů, jakož i základka v hlubinném dole, opuštěný odval, výsypka nebo odkaliště, které vznikly hornickou činností¹) a obsahují nerosty.

§ 5

Nerostné bohatství

(1) Nerostné bohatství podle tohoto zákona tvoří ložiska vyhrazených nerostů (dále jen „výhradní ložiska“).

(2) Nerostné bohatství na území České republiky je ve vlastnictví České republiky.

§ 5a

Organizace

Právníké a fyzické osoby, které v rámci podnikatelské činnosti²) při splnění podmínek stanovených právními předpisy vykonávají vyhledávání, průzkum nebo dobývání výhradních ložisek nebo jinou hornickou činnost, se považují za organizace podle tohoto zákona.

§ 6

Výhradní ložisko

(1) Zjistí-li se vyhrazený nerost v množství a jakosti, které umožňují důvodně očekávat jeho nahromadění, vydá Ministerstvo životního prostředí osvědčení o výhradním ložisku.

(2) Osvědčení o výhradním ložisku zašle Ministerstvo životního prostředí Ministerstvu průmyslu a obchodu, krajskému úřadu, obvodnímu báňskému úřadu, orgánu územního plánování, stavebnímu úřadu a organizaci, pro níž bylo provedeno vyhledávání nebo průzkum výhradního ložiska.³⁾

§ 6a

Ložisko strategického významu

(1) Ložiskem strategického významu je ložisko kritických nerostů, které má mimořádný význam pro zajištění surovinové nebo energetické bezpečnosti státu nebo pro uskutečnění staveb podle zákona o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury.

(2) Ložiska strategického významu stanoví vláda nařízením.

§ 7

Ložisko nevyhrazených nerostů

Ložisko nevyhrazeného nerostu je součástí pozemku.

ČÁST DRUHÁ

Povinnosti organizace při využívání výhradního ložiska

§ 8

Jestliže nebude výhradní ložisko po ukončení vyhledávání a průzkumu dobýváno, zabezpečí jeho ochranu a evidenci právnická osoba, kterou tím pověří Ministerstvo životního prostředí (§ 17 odst. 2).

§ 10

(1) Organizace je povinna

- a) navrhnout stanovení, změnu, popřípadě zrušení chráněného ložiskového území,
- b) vést důlně měřickou a geologickou dokumentaci,
- c) evidovat stav zásob výhradního ložiska a jeho změny,
- d) řešit včas střety zájmů při stanovení dobývacího prostoru a při plánované otvírce, přípravě a dobývání výhradního ložiska především s cílem omezit nepříznivé vlivy na životní prostředí,
- e) navrhnout stanovení, změnu, popřípadě zrušení dobývacího prostoru,

f) evidovat výrubnost a znečištění při dobývání výhradního ložiska a dosahované výsledky při úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním,

g) pečovat o ochranu výhradního ložiska,

h) plnit další povinnosti stanovené tímto zákonem a jinými obecně závaznými právními předpisy.

(2) Povinnosti v odstavci 1 písm. a) až c) a písm. g) u ložisek s nestanoveným dobývacím prostorem zajišťuje také Česká geologická služba.^{3a)}

ČÁST TŘETÍ

Ložiskový průzkum a hospodaření se zásobami výhradních ložisek

§ 11

Vyhledávání a průzkum výhradních ložisek

(1) Vyhledávání a průzkum ložisek vyhrazených nerostů a výhradních ložisek nevyhrazených nerostů je možné provádět pouze na průzkumném území, které je stanoveno podle zvláštních právních předpisů.³⁾

(2) Při vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek jsou organizace povinny z hlediska ochrany a racionálního využití nerostného bohatství

a) ověřovat výhradní ložisko tak, aby se zjistily a vyhodnotily všechny využitelné nerosty ložiska a jejich užitkové složky,

b) ověřovat vývoj a úložní poměry výhradního ložiska tak, aby se výstavba dolů a lomů, otvírka, příprava a dobývání výhradního ložiska mohly projektovat a uskutečňovat podle zásad báňské technologie a aby se zabezpečilo racionální využití zásob výhradního ložiska,

c) používat takové metody a postupy, aby nedošlo k znemožnění nebo ztížení využití výhradního ložiska nebo jeho části a k neodůvodněným ztrátám zásob výhradního ložiska,

d) zjistit skutečnosti potřebné k posouzení možných vlivů využívání výhradního ložiska na jiná ložiska, vody a jiné přírodní zdroje, na životní prostředí a na další zákonem chráněné obecné zájmy,

e) při přerušení vyhledávání nebo průzkumu provést opatření, aby se nezmařila důlní díla a neztížilo provádění dalšího průzkumu a využití výhradního ložiska.

(3) Organizace je oprávněna nakládat s nerosty získanými při vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek v rozsahu a za podmínek stanovených v povolení vydaném podle zvláštních předpisů.³⁾

(4) Organizace, které se stanovilo území pro vyhledávání a průzkum výhradního ložiska, platí roční úhradu z tohoto území podle zvláštních předpisů.³⁾

(5) Provádění geologických prací upravují zvláštní předpisy. ⁵⁾

(6) Ministerstvo životního prostředí po projednání s Ministerstvem průmyslu a obchodu a s Českým báňským úřadem podrobněji stanoví obecně závazným právním předpisem postup při vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek z hlediska ochrany a hospodárného využití nerostného bohatství.

§ 12

Oznamování přírodního nahromadění vyhrazeného nerostu

Kdo zjistí mimo povolené vyhledávání (§ 11) přírodní nahromadění vyhrazeného nerostu, je povinen to bezodkladně oznámit Ministerstvu životního prostředí a Ministerstvu průmyslu a obchodu.

§ 13

Zásoby výhradního ložiska a podmínky jeho využitelnosti

(1) Zásoby výhradního ložiska jsou zjištěné a ověřené množství vyhrazených nerostů ložiska nebo jeho části, odpovídající podmínkám využitelnosti, bez ohledu na ztráty při jeho dobývání.

(2) Podkladem pro výpočet zásob výhradního ložiska jsou podmínky využitelnosti zásob. Podmínky využitelnosti zásob jsou souborem ukazatelů množství, jakosti nerostů, geologických, báňsko-technických, ekologických a jiných ukazatelů, podle nichž se posuzuje vhodnost zásob výhradních ložisek k využití.

§ 14

Klasifikace zásob výhradních ložisek, posuzování a schvalování výpočtu zásob výhradních ložisek

(1) Výsledky vyhledávání a průzkumu výhradního ložiska se vyhodnocují. Součástí vyhodnocení je výpočet zásob, který zabezpečuje organizace.

(2) Zásoby výhradního ložiska se ve výpočtech zásob klasifikují

a) podle stupně prozkoumanosti výhradního ložiska a znalostí jeho úložních poměrů nebo jeho části, jakosti a technologických vlastností nerostů a báňsko-technických podmínek na zásoby vyhledané a zásoby prozkoumané. Obsahuje-li výhradní ložisko několik užitkových složek, klasifikují se jejich zásoby podle dosaženého stupně jejich prozkoumanosti a znalosti,

b) podle podmínek využitelnosti na zásoby bilanční, které jsou využitelné v současnosti a vyhovují stávajícím technickým a ekonomickým podmínkám využití výhradního ložiska a zásoby nebilanční, které jsou v současnosti nevyužitelné, protože nevyhovují stávajícím technickým a ekonomickým podmínkám využití, ale jsou podle předpokladu využitelné v budoucnosti s ohledem na očekávaný technický a ekonomický vývoj,

c) podle přípustnosti k dobývání, která je podmíněna technologií dobývání, bezpečností provozu a stanovenými

ochrannými pilíři, na volné a vázané. Vázané zásoby jsou zásoby v ochranných pilířích povrchových a podzemních staveb, zařízení a důlních děl, jakož i v pilířích stanovených k zajištění bezpečnosti provozu a ochrany právem chráněných zájmů. Ostatní zásoby jsou zásoby volné.

Ve výpočtu zásob, který je součástí návrhu na povolení hornické činnosti (§ 24 odst. 1), uvede organizace zásoby, které plánuje k vytěžení (dále jen „vytěžitelné zásoby“). Vytěžitelné zásoby jsou bilanční zásoby zmenšené o hodnotu předpokládaných těžebních ztrát souvisejících se zvolenou technologií dobývání nebo s vlivem přírodních podmínek.

(3) Výpočet zásob výhradního ložiska a jeho posouzení zabezpečuje organizace. Výpočet zásob výhradního ložiska posouzením odesílá organizace Ministerstvu životního prostředí, Ministerstvu průmyslu a obchodu a obvodnímu báňskému úřadu.

(4) Klasifikaci zásob a postup při výpočtu zásob výhradních ložisek a náležitosti výpočtu podrobněji upraví Ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.

§ 14a

Odpis zásob výhradních ložisek

(1) Odpisem zásob výhradních ložisek se rozumí jejich vynětí z evidence zásob nebo jejich převod ze zásob bilančních do zásob nebilančních.

(2) Zásoby výhradního ložiska je možno odepsat

- a) z důvodů zvláště složitých báňsko-technických, bezpečnostních nebo geologických poměrů souvisejících s přírodními podmínkami nebo vzniklých nepředvídanými událostmi,
- b) jde-li o zásoby části výhradního ložiska, jejichž vydobytí není hospodářsky účelné,
- c) jde-li o zásoby, jejichž dobývání by ohrozilo zákonem chráněné obecné zájmy, zejména ochranu životního prostředí a význam ochrany převyšuje zájem na vydobytí těchto zásob.

(3) Nebilanční zásoby výhradního ložiska je možno odepsat, není-li předpoklad jejich využití ani v budoucnosti.

(4) Za důvod odpisu zásob výhradního ložiska se nepovažují změny ve stavu zásob způsobené

- a) doplněním a zpřesněním dosavadních znalostí o vývoji ložiska a jeho zásob průzkumem a novými poznatky zjištěnými otvírkou, přípravou a dobýváním; prokazují se geologickou dokumentací (§ 39),
- b) vydobytím zásob; prokazují se geologickou dokumentací a evidencí těžby,
- c) těžebními ztrátami, které zahrnují nevydobyté zásoby v dobývané části ložiska, a nejsou odepsány, a nerostné suroviny vyvezené s hlušinou na odval nebo na výsypku; prokazují se geologickou dokumentací a evidencí těžby,
- d) přehodnocením zásob podle nových podmínek využitelnosti, novým schváleným výpočtem zásob nebo

vázáním, popřípadě uvolněním zásob; prokazují se stanovením nových podmínek využitelnosti s příslušným přehodnocením zásob nebo schválením nového výpočtu zásob, popřípadě rozhodnutím o vázání nebo uvolnění zásob,

e) odevzdáním nebo převzetím ložiska; prokazují se dokladem o předání výhradního ložiska nebo jeho části.

§ 14b

Návrh na odpis zásob výhradního ložiska

(1) Zjistí-li organizace při zpracování dokumentace stavby dolu nebo lomu, plánu otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska, plánu zajištění důlních děl a lomů nebo likvidace hlavních důlních děl a lomů,⁴⁾ jakož i při jejich realizaci, že není možné nebo účelné vytěžit zásoby z důvodů uvedených v § 14a odst. 2, podá návrh na jejich odpis.

(2) Návrh na odpis zásob výhradního ložiska podávají rovněž příslušné orgány státní správy na úseku životního prostředí. Úplnost návrhu na odpis zásob výhradního ložiska zajistí organizace.

(3) Návrh na odpis zásob výhradního ložiska obsahuje

a) název a sídlo organizace,

b) množství bilančních a nebilančních zásob navržených k odpisu podle bloků zásob a kategorií, jejich kvalitativní charakteristiky a návrh, zda mají být vyjmuty z evidence zásob nebo zda bilanční zásoby mají být převedeny do zásob nebilančních,

c) důvody, pro které se zásoby navrhují k odpisu,

d) mapy a řezy s přehledně vyznačenými částmi ložiska, v nichž se navrhuje odpis zásob, a to ve čtyřech vyhotoveních,

e) další grafické a písemné doklady o ložisku a zásobách navržených k odpisu, potřebné k podrobnějšímu zdůvodnění návrhu,

f) stanovisko obvodního báňského úřadu a Ministerstva životního prostředí.

§ 14c

Rozhodnutí o odpisu zásob výhradního ložiska

(1) O návrhu na odpis zásob výhradního ložiska rozhoduje v období vyhledávání a průzkumu výhradního ložiska Ministerstvo průmyslu a obchodu se souhlasem ministerstva životního prostředí České republiky; v období projektování výstavby dolů a lomů a při dobývání výhradního ložiska rozhoduje o odpisu Ministerstvo průmyslu a obchodu po projednání s Českým báňským úřadem.

(2) O návrhu na odpis malého množství zásob výhradního ložiska rozhoduje obvodní báňský úřad. Malým

množstvím zásob se rozumí množství zásob nepřesahující v kalendářním roce celkově 5 % plánované roční těžby na ložisku, nejvýše však v jednotlivém případě 100 000 t nebo 50 000 m³ a u zemního plynu 500 000 m³.

(3) Rozhodnutí o odpisu zásob výhradního ložiska obsahuje

- a) množství odepisovaných zásob, jejich místní určení a stručné zdůvodnění odpisu,
- b) rozhodnutí, zda se odepisované zásoby vyjímají z evidence zásob nebo zda se převádějí z bilančních zásob do zásob nebilančních,
- c) opatření k ochraně zásob převáděných z bilančních zásob do zásob nebilančních, s ohledem na možnost jejich pozdějšího využití.

(4) O návrhu na odpis zásob výhradního ložiska rozhodnou orgány uvedené v odstavcích 1 a 2 do jednoho měsíce ode dne předložení návrhu.

(5) Rozhodnutí o odpisu zásob výhradního ložiska s jedním vyhotovením dokladů uvedených v § 14b zašle Ministerstvo průmyslu a obchodu navrhovateli a obvodnímu báňskému úřadu. Rozhodnutí o odpisu zásob výhradního ložiska bez dokladů uvedených v § 14b zašle Ministerstvo průmyslu a obchodu Ministerstvu životního prostředí, krajskému úřadu a České geologické službě. Rozhodnutí o odpisu malého množství zásob odešle obvodní báňský úřad Ministerstvu průmyslu a obchodu, Ministerstvu životního prostředí a České geologické službě. Schválený odpis zásob výhradního ložiska vyznačí navrhovatel v důlně měřické a geologické dokumentaci.

(6) Organizace, která navrhne odpis zásob výhradního ložiska, nesmí likvidovat technická zařízení potřebná k vydobytí zásob navržených k odpisu a zrušit k nim přístup, dokud neobdržela rozhodnutí o odpisu, s výjimkou případů, kdy to vyžaduje bezpečnost provozu a ochrana zdraví při práci.

ČÁST ČTVRTÁ

Ochrana nerostného bohatství

§ 14d

Surovinová politika

(1) Surovinová politika v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů (dále jen „surovinová politika“) je strategickým dokumentem vyjadřujícím cíle státu při využití a ochraně nerostného bohatství a ostatních nerostných zdrojů. Surovinová politika je přijímána nejvýše na období 25 let.

(2) Surovinová politika je podkladem pro výkon státní správy v oblastech průzkumu ložisek nerostných surovin, ochrany nerostného bohatství a stanovení dobývacích prostorů a jedním z podkladů pro politiku územního rozvoje i územně plánovací dokumentaci.

(3) Surovinovou politiku schvaluje na návrh ministra průmyslu a obchodu vláda. Vláda předkládá pro informaci surovinovou politiku Poslanecké sněmovně a Senátu.

(4) Naplňování surovinové politiky vyhodnocuje Ministerstvo průmyslu a obchodu nejméně jednou za 5 let a o

§ 15

Zabezpečení ochrany nerostného bohatství při územně plánovací činnosti

(1) K včasnému zabezpečení ochrany nerostného bohatství jsou orgány územního plánování a projektanti územně plánovací dokumentace povinni při územně plánovací činnosti vycházet z podkladů o zjištěných a předpokládaných výhradních ložiskách poskytovaných jim ministerstvem životního prostředí České republiky zejména prostřednictvím územně analytických podkladů; při tom postupují podle zvláštních předpisů⁵⁾ a jsou povinni navrhovat řešení, které je z hlediska ochrany a využití nerostného bohatství a dalších zákonem chráněných obecných zájmů nejvýhodnější.

(2) Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Český báňský úřad uplatňují stanoviska k územnímu rozvojovému plánu a k zásadám územního rozvoje z hlediska ochrany a využití nerostného bohatství. Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo průmyslu a obchodu a obvodní báňské úřady uplatňují stanoviska k územnímu plánu, regulačnímu plánu a územnímu opatření o stavební uzávěře z hlediska ochrany a využití nerostného bohatství. Ve stanovisku k územnímu rozvojovému plánu, zásadám územního rozvoje a územnímu plánu lze uplatnit požadavek na vymezení plochy těžby nerostů.

§ 16

Chráněné ložiskové území

(1) Ochrana výhradního ložiska proti znemožnění nebo ztížení jeho dobývání se zajišťuje stanovením chráněného ložiskového území.

(2) Chráněné ložiskové území zahrnuje území, na kterém stavby a zařízení, které nesouvisí s dobýváním výhradního ložiska, by mohly znemožnit nebo ztížit dobývání výhradního ložiska.

(3) Pro ložisko vyhrazeného nerostu se stanoví chráněné ložiskové území v období vyhledávání nebo průzkumu po vydání osvědčení o výhradním ložisku (§ 6).

§ 17

Stanovení chráněného ložiskového území

(1) Chráněné ložiskové území stanoví ministerstvo životního prostředí po projednání s orgánem kraje v přenesené působnosti České republiky rozhodnutím vydaným v součinnosti s Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky, obvodním báňským úřadem a po dohodě s orgánem územního plánování a stavebním úřadem.

(2) Řízení o stanovení chráněného ložiskového území se zahájí na návrh organizace nebo z podnětu orgánu státní správy. Návrh se doloží osvědčením o výhradním ložisku a návrhem hranic chráněného ložiskového území.

(3) Účastníkem řízení o stanovení chráněného ložiskového území je pouze navrhovatel. Zahájení řízení oznámí

ministerstvo životního prostředí České republiky dotčeným orgánům státní správy, orgánu územního plánování a stavebnímu úřadu. Ministerstvo životního prostředí České republiky nařídí ústní jednání spojené podle potřeby s místním šetřením a současně upozorní, že stanoviska uvedených orgánů státní správy a připomínky a návrhy účastníka se mohou uplatnit nejpozději při ústním jednání, jinak ministerstvo životního prostředí České republiky k nim nemusí přihlídnout. Jestliže některý z uvedených orgánů státní správy potřebuje na řádné posouzení delší čas, ministerstvo životního prostředí České republiky na jeho žádost stanovenou lhůtu před jejím uplynutím přiměřeně prodlouží.

(4) V řízení o stanovení chráněného ložiskového území posoudí ministerstvo životního prostředí České republiky návrh a podklady z hlediska požadavků na ochranu výhradního ložiska, zabezpečí stanoviska orgánů státní správy uvedených v odstavci 3 a posoudí připomínky a návrhy účastníka.

(5) Hranice chráněného ložiskového území vyznačí projektant územně plánovací dokumentace v koordinačním výkresu.

(6) Ministerstvo životního prostředí České republiky po projednání s orgánem kraje v přenesené působnosti zruší chráněné ložiskové území, jestliže pominuly důvody ochrany výhradního ložiska.

(7) Ustanovení odstavců 1 až 5 platí přiměřeně i pro změnu a zrušení chráněného ložiskového území.

(8) Podrobnosti o stanovení, změně a zrušení chráněného ložiskového území a jeho evidenci stanoví obecně závazným právním předpisem ministerstvo životního prostředí České republiky.

§ 18

Omezení některých činností v chráněném ložiskovém území

(1) V zájmu ochrany nerostného bohatství lze v chráněném ložiskovém území zřizovat stavby a zařízení, které nesouvisí s dobýváním výhradního ložiska, jen na základě vyjádření obvodního báňského úřadu podle tohoto zákona.

(2) Jestliže je nezbytné v zákonem chráněném obecném zájmu umístit stavbu nebo zařízení nesouvisící s dobýváním výhradního ložiska v chráněném ložiskovém území, je třeba dbát, aby se narušilo co nejméně využití nerostného bohatství. Znemožnit nebo ztížit dobývání výhradních ložisek nerostů uvedených v § 3 odst. 1 písm. a) až d) je možno jen ve zvlášť odůvodněných případech, jde-li o mimořádně důležitou stavbu nebo zařízení nebo bude-li stavbou nebo zařízením ztíženo nebo znemožněno dobývání jen malého množství zásob výhradního ložiska

(3) V chráněném území pro zvláštní zásahy do zemské kůry stanoveném pro úložiště oxidu uhličitého nelze povolit činnosti, které by vedly k narušení těsnosti úložiště oxidu uhličitého.

(4) V chráněném území pro zvláštní zásahy do zemské kůry stanoveném pro ukládání radioaktivních odpadů v podzemních prostorech nelze povolit činnosti, které by mohly vést k narušení izolačních bariér úložných prostor a ke kontaminaci osob nebo složek životního prostředí radioaktivní látkou.

§ 19

Umístování staveb a zařízení v chráněném ložiskovém území

Umístění staveb a zařízení v chráněném ložiskovém území, které nesouvisí s dobýváním, může povolit příslušný orgán podle zvláštních právních předpisů¹⁰⁾ jen na základě vyjádření obvodního báňského úřadu, který navrhne podmínky pro umístění, popřípadě provedení stavby nebo zařízení.

Nakládání s pozemky

§ 20

(1) Subjektu, kterému byl stanoven dobývací prostor, který se nachází na pozemku ve vlastnictví státu, vzniká právo, aby s ním správní úřad, právnická osoba nebo její organizační složka, která s takovým pozemkem hospodaří nebo jej má ve správě, uzavřela dohodu o pronájmu pozemku na dobu předpokládaného dobývání ložiska nebo kupní smlouvu o prodeji pozemku. Žádost obsahující specifikaci pozemku údaji podle katastru nemovitostí adresovaná správnímu úřadu, právnické osobě nebo její organizační složce, která s pozemkem hospodaří nebo jej spravuje, a doložená potvrzením Českého báňského úřadu, že žadateli byl stanoven dobývací prostor, musí být podána nejpozději do 60 dnů od účinnosti rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru. Český báňský úřad potvrzení nevydává k pozemku v dobývacím prostoru, kde proběhne pouze hlubinná těžba, jestliže požadovaný pozemek nemůže být hornickou činností ohrožen. Dále musí být žádost doložena souhlasným stanoviskem obce, na jejímž katastrálním území se pozemek nachází.

(2) Subjekt, kterému bylo vydáno oprávnění k hornické činnosti, má přednost před ostatními zájemci o pronájem nebo prodej pozemku ve vlastnictví státu, který se nachází ve stanoveném chráněném ložiskovém území. Žádost obsahující specifikaci pozemku údaji podle katastru nemovitostí adresovaná správnímu úřadu, právnické osobě nebo její organizační složce, která s takovým pozemkem hospodaří nebo jej spravuje, a doložená potvrzením Ministerstva životního prostředí, ve kterém musí být uvedeno, že žadateli bylo stanoveno chráněné ložiskové území, musí být podána nejpozději do doby podání návrhu na stanovení dobývacího prostoru. Dále musí být žádost doložena souhlasným stanoviskem obce, na jejímž katastrálním území se pozemek nachází.

(3) V případě prodeje podle odstavců 1 a 2 se pozemek převádí za cenu, která je v daném místě a čase obvyklá.

ČÁST ŠESTÁ

Výstavba dolů a lomů

§ 23

Důlní díla a důlní stavby

(1) Důlní díla a důlní stavby pod povrchem povoluje orgán státní báňské správy.

(2) Dokumentace důlních děl a důlních staveb pod povrchem musí kromě náležitostí stanovených obecnými předpisy zajišťovat

a) hospodárné využívání výhradních ložisek,

- b) optimální rozmístění povrchových a podzemních zařízení, staveb a důlních děl a použití nejvhodnějších dobývacích metod,
- c) ukládání a uchovávání vydobytých a dočasně nevyužívaných nerostů a ukládání odpadů (výsyvky, odvaly a odkaliště),
- d) ochranu před zničením nebo znehodnocením zásob sousedních výhradních ložisek,
- e) bezpečnost provozu a bezpečnost a ochranu zdraví při práci, zajištění důlních děl, větrání, čerpání a odvádění důlních vod, ochranu proti výbuchům, průvalům, požárům a otřesům, jakož i proti průtržím hornin, uhlí a plynů,
- f) omezení nepříznivých vlivů na životní prostředí,
- g) komplexní řešení území ovlivněného hornickou činností, zvláště pak řešení vztahů k jiným národohospodářským odvětvím, vlastníkům nemovitostí a zákonem chráněným obecným zájmům, a to nejen z hlediska přímých následků připravované investiční výstavby, nýbrž i z hlediska následků spojených s využitím výhradního ložiska, s uvedením objektů a zařízení, za které bude nutno plánovat náhradu,
- h) upřesňování zásob výhradního ložiska potřebným průzkumem.

(3) Stavby, které mají sloužit otvírce, přípravě a dobývání ložisek, nebo úpravě a zušlechťování nerostů prováděný v souvislosti s jejich dobýváním, jakož i jejich změnu, užívání, změnu užívání nebo odstranění povoluje na žádost nebo v případech stanovených stavebním zákonem nařizuje z moci úřední stavební úřad na základě vyjádření obvodního báňského úřadu.

(4) Stavby uvedené v odstavcích 1 a 3 jsou nezpůsobilé k posouzení autorizovaným inspektorem.

(5) Stavební úřad na návrh organizace stanoví postupem podle stavebního zákona ochranné pásmo zlikvidovaných hlavních důlních děl ústících na povrch.

ČÁST SEDMÁ

Dobývání výhradních ložisek

§ 24

Oprávnění k dobývání výhradního ložiska

(1) Oprávnění organizace k dobývání výhradního ložiska vzniká stanovením dobývacího prostoru. Zahájit dobývání výhradního ložiska ve stanoveném dobývacím prostoru může však organizace až po vydání povolení obvodním báňským úřadem.⁴⁾ Předloží-li organizace současně se žádostí o stanovení dobývacího prostoru plán otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska, včetně dokladu o vypořádání střetu zájmů, a jsou-li splněny ostatní zákonem stanovené podmínky, spojí obvodní báňský úřad správní řízení o stanovení dobývacího prostoru se správním řízením o povolení hornické činnosti podle zvláštního právního předpisu.^{12a)}

(2) K podání návrhu na stanovení dobývacího prostoru musí mít organizace předchozí souhlas Ministerstva

životního prostředí vydaný po projednání s Ministerstvem průmyslu a obchodu. Předchozí souhlas může Ministerstvo životního prostředí vázat na splnění podmínek vztahujících se k tvorbě jednotné surovinové politiky České republiky a k návratnosti prostředků vynaložených ze státního rozpočtu na vyhledávání a průzkum výhradních ložisek. Tyto podmínky se uvedou v rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru.

(3) Přednost při získání předchozího souhlasu ke stanovení dobývacího prostoru má organizace, pro niž byl proveden průzkum výhradního ložiska, to jest zadavatel. Pokud zadavatel neuplatní přednostní nárok, může přednostní nárok uplatnit organizace, která se na průzkumu výhradního ložiska finančně podílela. Tento přednostní nárok může uplatnit organizace nejdříve po schválení výpočtu zásob výhradního ložiska (§ 14 odst. 3), nejpozději však do jednoho roku od ukončení platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území pro vyhledávání a průzkum výhradního ložiska, a to u Ministerstva životního prostředí.

(4) V ostatních případech Ministerstvo životního prostředí rozhodne o udělení předchozího souhlasu na základě výsledku posouzení návrhů mezi dvěma nebo více uchazeči o stanovení dobývacího prostoru, a to s přihlédnutím, který návrh zaručuje lepší využití výhradního ložiska a ochranu zákonem chráněných obecných zájmů.

(5) V případech, na které se nevztahuje odstavec 3 a které se týkají výhradně ložisek ropy nebo hořlavého zemního plynu, rozhodne o udělení předchozího souhlasu ke stanovení dobývacího prostoru Ministerstvo životního prostředí podle odstavců 6 až 9.

(6) Příjem žádosti o předchozí souhlas ke stanovení dobývacího prostoru pro účely dobývání ložisek ropy nebo hořlavého zemního plynu oznámí Ministerstvo životního prostředí v Úředním věstníku Evropské unie (dále jen „Úřední věstník“). V oznámení stanoví lhůtu, ve které je možné podat konkurenční žádost. Tato lhůta nesmí být kratší než 90 dní a začíná běžet prvním dnem po dni zveřejnění oznámení v Úředním věstníku. Správní řízení je zahájeno dnem následujícím po dni uplynutí lhůty stanovené podle tohoto odstavce.

(7) V oznámení Ministerstvo životního prostředí uvede označení právního předpisu, podle kterého povede správní řízení o udělení předchozího souhlasu ke stanovení dobývacího prostoru, území, které je předmětem žádosti o udělení předchozího souhlasu ke stanovení dobývacího prostoru a navrženou dobu platnosti předchozího souhlasu.

(8) V případě dvou nebo více žádostí o udělení předchozího souhlasu ke stanovení dobývacího prostoru pro účely dobývání ložisek ropy nebo hořlavého zemního plynu postupuje Ministerstvo životního prostředí podle kritérií uvedených v odstavci 4 a přihlíží rovněž k jejich technické a finanční způsobilosti.

(9) V rozhodnutí o udělení předchozího souhlasu ke stanovení dobývacího prostoru pro účely dobývání ložisek ropy nebo hořlavého zemního plynu mohou být podmínky stanoveny z důvodu

- a) zajištění obrany státu,
- b) zajištění veřejného pořádku,
- c) ochrany veřejného zdraví,
- d) zajištění bezpečnosti dopravy,
- e) ochrany životního prostředí, včetně ochrany přírodních zdrojů,

f) ochrany zájmů státní památkové péče^{12b)} nebo ochrany archeologického dědictví,^{12c)}

g) zajištění bezpečnosti zařízení nebo zaměstnanců,

h) ochrany ložisek ropy nebo hořlavého zemního plynu a jejich racionálního využívání,

i) zajištění příjmů veřejných rozpočtů a návratnosti prostředků vynaložených na geologické práce hrazené ze státního rozpočtu.

(10) Organizace je oprávněna nakládat s vydobytými nerosty v rozsahu a za podmínek stanovených v rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru.

(11) Pokud organizace, které vzniklo oprávnění k dobývání výhradního ložiska podle odstavce 1, nepožádá do tří let od doby vzniku tohoto oprávnění obvodní báňský úřad o povolení hornické činnosti, může obvodní báňský úřad rozhodnout, že se organizaci oprávnění odnímá.

§ 25

Dobývací prostor

(1) Dobývací prostor se stanoví na základě výsledků průzkumu ložiska podle rozsahu, uložení, tvaru a mocnosti výhradního ložiska se zřetelem na jeho zásoby a úložní poměry tak, aby ložisko mohlo být hospodárně vydobyto. Při stanovení dobývacího prostoru se vychází ze stanoveného chráněného ložiskového území a musí se přihlídnout i k dobývání sousedních ložisek a k vlivu dobývání.

(2) Dobývací prostor může zahrnovat jedno nebo více výhradních ložisek nebo, je-li to vzhledem k rozsahu ložiska účelné, jen část výhradního ložiska.

(3) Dobývací prostor se stanoví pro dobývání výhradního ložiska určitého nerostu nebo skupiny nerostů. Současně se stanoví, které nerosty výhradního ložiska budou dočasně ukládány. Je-li oddělené dobývání jiného nerostu nebo skupiny nerostů jinou organizací racionálnější, stanoví se pro jejich dobývání zvláštní dobývací prostor.

§ 26

Hranice dobývacího prostoru

(1) Hranice dobývacího prostoru na povrchu se stanoví uzavřeným geometrickým obrazcem s přímými stranami, jehož vrcholy se určují souřadnicemi, udanými v platném souřadnicovém systému. Jeho prostorové hranice pod povrchem se zpravidla stanoví svislými rovinami, které procházejí povrchovými hranicemi. Výjimečně se tyto prostorové hranice mohou stanovit podle přirozených hranic. Dobývací prostor může být vymezen i hloubkově.

(2) Obvodní báňský úřad může nařídit, aby hranice dobývacího prostoru byly vyznačeny pomezními značkami na povrchu, popřípadě i v důlních dílech, zejména je-li to třeba v celospolečenském zájmu nebo z hlediska chráněných zájmů vlastníků (správců, uživatelů) nemovitostí, které leží v hranicích dobývacího prostoru, anebo z hlediska zájmů organizací, jejichž dobývací prostory sousedí.

(3) Hranice stanoveného dobývacího prostoru vyznačí projektant územně plánovací dokumentace v koordinačním výkresu.

§ 27

Stanovení, změny a zrušení dobývacího prostoru

(1) Dobývací prostor a jeho změny stanoví obvodní báňský úřad v součinnosti s dotčenými orgány.

(2) Při stanovení zvláštního dobývacího prostoru (§ 25 odst. 3) musí být návrh na jeho stanovení doložen vyjádřením organizace, pro kterou již byl dobývací prostor stanoven. Pokud je to z hlediska hospodárného využívání, ekologických vlivů a bezpečnosti provozu nutné, stanoví obvodní báňský úřad nezbytná opatření, zejména pořadí a způsob vydobytí výhradních ložisek.

(3) V rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru se uvede též termín započetí dobývání výhradního ložiska. Platnost rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru není časově omezena, pokud v rozhodnutí není stanoveno jinak.

(4) Obvodní báňský úřad může za podmínek podle odstavce 1 na návrh organizace nebo i z vlastního podnětu dobývací prostor změnit, jsou-li pro to závažné důvody z hlediska právem chráněného obecného zájmu.

(5) Jestliže se návrh na stanovení nebo změnu dobývacího prostoru dotýká zájmů chráněných podle zvláštních předpisů,⁵⁾ projedná organizace, která má výhradní ložisko dobývat, podmínky stanovení dobývacího prostoru s orgány a fyzickými a právníckými osobami, jimž přísluší ochrana těchto zájmů, v souladu s těmito předpisy. Tyto orgány, fyzické a právnícké osoby jsou povinny své připomínky, požadavky a stanoviska uplatnit do jednoho měsíce u organizace, která o stanovení nebo změnu dobývacího prostoru požádala.

(6) Návrh na stanovení dobývacího prostoru nebo jeho změny nesmí být v rozporu s územně plánovací dokumentací a cíli a úkoly územního plánování. K návrhu na stanovení dobývacího prostoru nebo jeho změny vydá orgán územního plánování stanovisko z hlediska souladu návrhu nebo jeho změny s podmínkami podle věty první. V případě, že se navrhovaný dobývací prostor nebo jeho změna nachází na území více správních obvodů obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, vydá stanovisko krajský úřad. V případě, že se navrhovaný dobývací prostor nebo jeho změna nachází na území více krajů, vydá stanovisko Ministerstvo pro místní rozvoj. Rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru nebo jeho změny zašle obvodní báňský úřad stavebním úřadům, jejichž správních obvodů se dobývací prostor dotýká.

(7) Organizace může smluvně převést dobývací prostor na jinou organizaci po předchozím souhlasu obvodního báňského úřadu; ustanovení § 24 odst. 11 o tříleté lhůtě pro požádání o povolení hornické činnosti zde platí obdobně. Převedení dobývacího prostoru, doložené stejnopisem smlouvy, oznámí převádějící organizace obvodnímu báňskému úřadu.

(8) Obvodní báňský úřad za podmínek podle odstavce 1 dobývací prostor na návrh organizace nebo z vlastního podnětu zruší, jestliže dobývání výhradního ložiska skončilo nebo bylo trvale zastaveno. Rozhodnutí o zrušení dobývacího prostoru zašle obvodní báňský úřad stavebním úřadům, jejichž správních obvodů se zrušení dobývacího prostoru dotýká.

(9) Podrobnosti o návrzích dobývacích prostorů a o postupu při jejich stanovení, změnách, zrušení a evidenci stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 28

Řízení o stanovení, změnách a zrušení dobývacího prostoru

(1) Řízení o stanovení, změnách a zrušení dobývacího prostoru (dále jen „řízení o stanovení dobývacího prostoru“) se zahajuje na návrh organizace nebo z podnětu obvodního báňského úřadu. Návrh se doloží:

- a) rozhodnutím o stanovení chráněného ložiskového území,
- b) předchozím souhlasem Ministerstva životního prostředí vydaným podle § 24 odst. 2,
- c) dokladem, že organizace může provádět hornickou činnost,
- d) doklady a dokumentací stanovenou prováděcími předpisy k tomuto zákonu, popřípadě zvláštními předpisy.⁵⁾ Obvodní báňský úřad může stanovit, že se k návrhu přiloží další nezbytné doklady pro spolehlivé posouzení návrhu, především z hlediska ochrany a hospodárného využití výhradního ložiska, důsledků jeho dobývání, jakož i z hlediska dopadu na právem chráněné obecné zájmy,
- e) seznam fyzických a právnických osob, které přicházejí v úvahu jako účastníci řízení a jsou navrhovateli známy,
- f) u výhradních ložisek též žádostí o povolení otvírky, přípravy a dobývání, pokud organizace žádá současně o stanovení dobývacího prostoru a o povolení hornické činnosti.

(2) Účastníky řízení o stanovení dobývacího prostoru jsou navrhovatel, fyzické a právnické osoby, jejichž vlastnická práva a jiná práva k pozemkům nebo stavbám mohou být rozhodnutím o stanovení dobývacího prostoru přímo dotčena, a obec, v jejímž územním obvodu se dobývací prostor nachází.

(3) Obvodní báňský úřad oznámí zahájení řízení o stanovení dobývacího prostoru dotčeným orgánům státní správy a všem známým účastníkům řízení nejpozději 7 dní před ústním jednáním a nařídí ústní jednání spojené zpravidla s místním šetřením. Současně upozorní účastníky, že své připomínky a návrhy mohou uplatnit nejpozději při ústním jednání, jinak k nim nemusí být přihlédnuto. Orgány, které se k návrhu na stanovení dobývacího prostoru vyjadřovaly podle zvláštních předpisů,¹¹⁾ se již k řízení nepřizvou.

(4) Dotčené orgány státní správy oznámí svá stanoviska ve lhůtě, kterou určí obvodní báňský úřad a která nesmí být kratší než 15 dní, jinak k nim nemusí být přihlédnuto. Jestliže některý z orgánů státní správy potřebuje na řádné posouzení návrhu delší čas, obvodní báňský úřad na jeho žádost stanovenou lhůtu před jejím uplynutím přiměřeně prodlouží.

(5) Zahájení řízení o stanovení dobývacího prostoru, jestliže se týká rozsáhlého území, oznámí obvodní báňský úřad účastníkům řízení veřejnou vyhláškou nejméně 15 dní před ústním jednáním. Zahájení řízení oznámí obvodní báňský úřad veřejnou vyhláškou i v případě, že mu účastníci řízení nejsou známi. Při oznámení zahájení řízení veřejnou vyhláškou se postupuje obdobně jako v řízení o povolení záměru podle stavebního zákona.

(6) Obvodní báňský úřad v řízení o stanovení dobývacího prostoru posoudí návrh především z hlediska ochrany a

využití nerostného bohatství a jeho důsledků; přitom posoudí, zda je návrh v souladu s rozhodnutím o stanovení chráněného ložiskového území a zda vyhovuje všeobecným technickým požadavkům pro výstavbu dolů nebo lomů a požadavkům, které stanoví zvláštní předpisy pro ochranu chráněných zájmů.¹¹⁾

(7) Obvodní báňský úřad v řízení o stanovení dobývacího prostoru zabezpečí stanoviska dotčených orgánů státní správy a posoudí připomínky a návrhy účastníků.

(8) V rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru vymezí obvodní báňský úřad dobývací prostor a stanoví podmínky, kterými se zabezpečí celospolečenské zájmy v území, a rozhodne o námitkách účastníků řízení.

(9) Obvodní báňský úřad může zahájit řízení o stanovení dobývacího prostoru i v případě, že nejsou k dispozici všechny doklady a dokumentace podle odstavce 1 písm. d) a e). Současně stanoví organizaci lhůtu pro doplnění návrhu. Jestliže návrh nebyl doplněn ve stanovené lhůtě, obvodní báňský úřad řízení o stanovení dobývacího prostoru zastaví.

§ 28a

Zvláštní ustanovení o dobývacím prostoru pro dobývání kritického nerostu

(1) Řízení o stanovení nebo změně dobývacího prostoru pro dobývání kritického nerostu se zahajuje na návrh organizace. Náležitosti návrhu a jeho přílohy stanoví Český báňský úřad vyhláškou.

(2) Obvodní báňský úřad o návrhu rozhodne nejpozději do 2 měsíců ode dne podání úplného a bezvadného návrhu na stanovení nebo změnu dobývacího prostoru pro dobývání kritického nerostu.

(3) Obvodní báňský úřad bezodkladně zašle návrh na stanovení nebo změnu dobývacího prostoru pro dobývání kritického nerostu dotčeným orgánům a oznámí zahájení řízení účastníkům. Zároveň s oznámením zahájení řízení nařídí ústní jednání spojené s místním šetřením.

(4) Dotčený orgán není oprávněn prodloužit lhůtu pro vydání závazného stanoviska nebo vyjádření k návrhu na stanovení nebo změnu dobývacího prostoru pro dobývání kritického nerostu.

(5) V řízení o stanovení nebo změně dobývacího prostoru pro dobývání kritického nerostu dotčené orgány oznámí svá závazná stanoviska nebo vyjádření ve lhůtě 30 dní. Nevydá-li dotčený orgán závazné stanovisko nebo vyjádření ve lhůtě pro jeho vydání, považuje se za souhlasné a bez podmínek. Ustanovení věty druhé tohoto odstavce se neuplatní na jednotné environmentální stanovisko podle zákona o jednotném environmentálním stanovisku a závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

(6) Účastníci řízení jsou oprávněni navrhopat důkazy a činit jiné návrhy nejpozději na ústním jednání. K námitkám o věcech, o kterých bylo rozhodnuto při vydání územně plánovací dokumentace nebo v řízení o stanovení chráněného ložiskového území, se nepřihlíží.

(7) V řízení o stanovení nebo změně dobývacího prostoru pro dobývání kritického nerostu se přiměřeně použijí ustanovení § 24 až 28.

Zvláštní ustanovení o dobývacím prostoru pro dobývání ložiska strategického významu

- (1) K řízení o stanovení nebo změně dobývacího prostoru pro dobývání ložiska strategického významu je příslušný Český báňský úřad.
- (2) Řízení o stanovení nebo změně dobývacího prostoru pro dobývání ložiska strategického významu se zahajuje na návrh organizace. Náležitosti návrhu a jeho přílohy stanoví Český báňský úřad vyhláškou.
- (3) Český báňský úřad o návrhu rozhodne nejpozději do 2 měsíců ode dne podání úplného a bezvadného návrhu na stanovení nebo změnu dobývacího prostoru pro dobývání ložiska strategického významu.
- (4) Český báňský úřad bezodkladně zašle návrh na stanovení nebo změnu dobývacího prostoru pro dobývání ložiska strategického významu dotčeným orgánům a oznámí zahájení řízení účastníkům. Zároveň s oznámením zahájení řízení nařídí ústní jednání spojené s místním šetřením.
- (5) V řízení o stanovení nebo změně dobývacího prostoru pro dobývání ložiska strategického významu dotčené orgány oznámí svá závazná stanoviska nebo vyjádření ve lhůtě 30 dní. Nevydá-li dotčený orgán závazné stanovisko nebo vyjádření ve lhůtě pro jeho vydání, považuje se za souhlasné a bez podmínek. Ustanovení věty druhé tohoto odstavce se neuplatní na jednotné environmentální stanovisko podle zákona o jednotném environmentálním stanovisku a závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.
- (6) Účastníci řízení jsou oprávněni navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy nejpozději na ústním jednání. K námitkám o věcech, o kterých bylo rozhodnuto při vydání územně plánovací dokumentace nebo v řízení o stanovení chráněného ložiskového území, se nepřihlíží.
- (7) V řízení o stanovení nebo změně dobývacího prostoru pro dobývání ložiska strategického významu se přiměřeně použijí ustanovení § 24 až 28.
- (8) Neobsahuje-li rozklad proti rozhodnutí vydanému v řízení o stanovení nebo změně dobývacího prostoru pro dobývání ložiska strategického významu údaj o tom, v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, k odstranění tohoto nedostatku správní orgán podatele nevyzývá. Neodstranil-li podatel tento nedostatek před uplynutím lhůty pro podání rozkladu, přezkoumává předseda Českého báňského úřadu pouze soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy.
- (9) Jestliže rozklad směřuje proti obsahu závazného stanoviska, vyžádá si předseda Českého báňského úřadu potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska. Vyjádření správního orgánu prvního stupně se nevyžaduje. Pokud nelze závazné stanovisko potvrdit nebo změnit bezodkladně, nadřízený správní orgán potvrdí nebo změní závazné stanovisko nejpozději do 30 dnů ode dne vyžádání jeho potvrzení nebo změny. Lhůtu pro potvrzení nebo změnu závazného stanoviska nelze prodloužit. Po dobu vyřizování žádosti o potvrzení nebo změně závazného stanoviska lhůta pro vydání rozhodnutí o rozkladu neběží.

(10) Jestliže předseda Českého báňského úřadu dojde k závěru, že napadené rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy nebo že je nesprávné, napadené rozhodnutí nebo jeho část změnit. Rozhodnutí v řízení o rozkladu vydá předseda Českého báňského úřadu ve lhůtě 30 dnů. Lhůtu pro řízení o rozkladu nelze prodloužit.

§ 29

Evidence

(1) V základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí se jako účelové územní prvky²⁹⁾ vedou chráněná ložisková území. O chráněném ložiskovém území se vedou

- a) identifikační údaje, kterými jsou kód, název a identifikační číslo chráněného ložiskového území, pod kterým je veden v evidenci chráněných ložiskových území,
- b) lokalizační údaje, kterými jsou hranice chráněného ložiskového území³⁰⁾,
- c) údaje o vazbách na ostatní územní prvky,
- d) další údaje, kterými jsou
 - 1. plocha chráněného ložiskového území,
 - 2. nerosty ložiska,
 - 3. datum nabytí právní moci rozhodnutí o stanovení chráněného ložiskového území a o jeho změně.

Editorem údajů je Ministerstvo životního prostředí.

(2) V základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí se dále vedou jako účelové územní prvky²⁹⁾ dobývací prostory. O dobývacím prostoru se vedou

- a) identifikační údaje, kterými jsou kód, název a číslo dobývacího prostoru, pod kterým je veden v souhrnné evidenci dobývacích prostorů,
- b) lokalizační údaje, kterými jsou hranice dobývacího prostoru (§ 26 odst. 1),
- c) údaje o vazbách na ostatní územní prvky,
- d) další údaje, kterými jsou
 - 1. plocha dobývacího prostoru na povrchu,
 - 2. nerosty ložiska,
 - 3. datum nabytí právní moci rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru a o jeho změně.

Editorem údajů je Český báňský úřad.

(3) Registr územní identifikace, adres a nemovitostí zprostředkovává z agendového informačního systému

Českého báňského úřadu údaje o držiteli dobývacího prostoru pro účely plnění povinností podle § 62 odst. 1 věty první zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů.

(4) Ministerstvo životního prostředí vede

- a) evidenci osvědčení o výhradním ložisku,
- b) evidenci chráněných ložiskových území,
- c) souhrnnou evidenci zásob výhradních ložisek,
- d) bilanci zásob nerostných surovin.

Ministerstvo životního prostředí může vedením těchto evidencí a bilance pověřit jím zřízenou státní příspěvkovou organizací.

(5) Český báňský úřad vede souhrnnou evidenci dobývacích prostorů a jejich změn. Obvodní báňský úřad vede pro obvod své působnosti evidenci dobývacích prostorů a jejich změn.

(6) Způsob, náležitosti a formu vedení evidence zásob výhradních ložisek upraví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.

§ 29a

Báňsko-technická evidence

(1) Pro účely evidence báňsko-technických a provozních údajů (dále jen „báňsko-technická evidence“) se zjišťují identifikační údaje ložisek nerostů a dále údaje o

- a) počtu zaměstnanců a jiných osob zabezpečujících dobývání nerostů a činnosti s tím spojené,
- b) objemu zásob ložisek vyhrazených i nevyhrazených nerostů,
- c) objemu skrývky,
- d) výši těžby,
- e) nákladech na těžbu,
- f) průměrné tržní ceně za jednotku množství stanovenou nařízením vlády upravujícím sazby úhrady z vydobytých nerostů, a to za jednotlivé druhy vydobytých nerostů, které jsou předmětem úhrady,
- g) rozsahu ploch dotčených dobýváním nerostů,
- h) ražbě důlních děl,
- i) délce udržovaných důlních děl,
- j) spotřebě výbušnin,

k) sanaci a rekultivaci pozemků dotčených těžbou (§ 31 odst. 5),

l) tvorbě a čerpání finančních rezerv na sanaci a rekultivaci a na důlní škody.

(2) Báňsko-technickou evidenci vede Ministerstvo průmyslu a obchodu.

(3) Údaje pro báňsko-technickou evidenci poskytuje poplatník úhrady z vydobytých nerostů podle § 33h písm. a) a b) a organizace, které bylo vydáno povolení k dobývání ložiska nevyhrazených nerostů.

(4) Organizace uvedená v odstavci 3 poskytuje údaje pro báňsko-technickou evidenci za předchozí kalendářní rok, a to do 28. února následujícího kalendářního roku.

(5) Organizace uvedená v odstavci 3 je povinna poskytovat Ministerstvu průmyslu a obchodu údaje pro báňsko-technickou evidenci úplně, správně, pravdivě a způsobem a v rozsahu, který stanoví prováděcí právní předpis.

(6) Ministerstvo průmyslu a obchodu poskytuje údaje vedené v báňsko-technické evidenci orgánům veřejné moci na jejich žádost a v rozsahu potřebném k výkonu jejich působnosti. Ministerstvo průmyslu a obchodu poskytne každoročně údaje vedené v báňsko-technické evidenci Českému báňskému úřadu v celém rozsahu, a to do 31. března kalendářního roku následujícího po roce, kterého se uvedené údaje týkají.

(7) Údaje poskytnuté pro báňsko-technickou evidenci uchovává Ministerstvo průmyslu a obchodu po dobu 10 let ode dne, kdy byly poskytnuty.

(8) Rozsah a způsob vedení báňsko-technické evidence a rozsah údajů do ní poskytovaných stanoví Ministerstvo průmyslu a obchodu vyhláškou.

§ 30

Hospodárné využívání výhradních ložisek

(1) Výhradní ložiska se musí využívat racionálně. Racionálním využíváním výhradních ložisek se rozumí jejich dobývání a úprava a zušlechťování vydobytých nerostů podle zásad uvedených v odstavci 3 s přihlédnutím k současným technickým a ekonomickým podmínkám; přitom musí být dodrženy zásady báňské technologie, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu¹⁵⁾ a vyloučeny neodůvodněné nepříznivé vlivy na pracovní a životní prostředí.

(2) Při úpravě a zušlechťování nerostů, z nichž lze průmyslově vyrábět kovy, je zakázáno využití technologie kyanidového loužení nebo i jiných postupů využívajících kyanidové sloučeniny. Tento zákaz platí pro samostatné použití kyanidového loužení v jakémkoli měřítku i pro jeho použití v kombinaci s jinými metodami úpravy a zušlechťování nerostů.

(3) Při využívání výhradních ložisek je nutno zejména

a) vydobýt zásoby výhradních ložisek včetně průvodních nerostů co nejúplněji s co nejmenšími ztrátami a znečištěním; dobývání zaměřené výhradně na bohaté části ložiska není dovoleno,

b) řádně využít vydobyté nerosty při jejich úpravě a zušlechťování prováděných v souvislosti s jejich dobýváním,

c) vhodně ukládat průvodní nerosty současně dobývané, avšak dočasně nevyužívané a vést jejich evidenci,

d) vhodným způsobem ukládat skrývkové hmoty a hlušiny a podle možnosti je účelně využívat.

(4) Je-li z hlediska úložních poměrů ložiska, hospodárnosti nebo bezpečnosti provozu a technických a provozních poměrů organizace účelné, aby část ložiska v jejím dobývacím prostoru vydobyla jiná organizace, nebo je-li třeba, aby si organizace zřídila důlní dílo v dobývacím prostoru jiné organizace, dohodnou se o tom obě organizace.

(5) Organizace může, přispěje-li to k hospodárnějšímu a bezpečnějšímu vydobytí výhradního ložiska a připouští-li to její vlastní provoz, dovolit jiné organizaci společné užívání svých důlních děl a zařízení.

(6) Je-li některý z postupů podle odstavců 3 a 4 z hlediska bezpečnosti provozu nezbytně nutný, nařídí ho obvodní báňský úřad.

(7) Dobývání výhradního ložiska nesmí být zastaveno, aniž bylo zajištěno, že pozdější jeho dobývání bude technicky možné a hospodářsky účelné a bezpečné, leč by zastavení dobývání vyžadoval důležitý celospolečenský zájem, především bezpečnost života nebo ochrana zdraví lidí.

(8) Oxid uhličitý je zakázáno ukládat do výhradních ložisek nerostů nebo do předpokládaných ložisek vyhrazených nerostů²³), s výjimkou ložisek ropy a hořlavého zemního plynu, do nichž lze povolit ukládání oxidu uhličitého podle jiného právního předpisu²⁴) ve spojení se zvyšováním jejich celkové vytěžitelnosti.

(9) Vtláčení oxidu uhličitého pouze s cílem zvýšení celkové vytěžitelnosti ložisek ropy a hořlavého zemního plynu nebo s cílem vytěšňování slojového metanu z uhelných ložisek není považováno za ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur podle jiného právního předpisu²⁴).

(10) Podrobnosti o hospodárném využívání výhradních ložisek stanoví obecně závazným právním předpisem Český báňský úřad republiky.

§ 31

Povinnosti a oprávnění organizace při dobývání výhradních ložisek

(1) Organizace je oprávněna dobývat výhradní ložisko v dobývacím prostoru, který jí byl stanoven.

(2) Bude-li při dobývání v dobývacím prostoru zjištěno ložisko jiného vyhrazeného nerostu, než pro který byl stanoven dobývací prostor, je organizace povinna oznámit to neprodleně Ministerstvu životního prostředí, Ministerstvu průmyslu a obchodu a obvodnímu báňskému úřadu. Bude-li průzkumem ložiska ověřeno, že zjištěné ložisko lze dobývat a že jeho dobývání jinou organizací by nebylo hospodárné, může obvodní báňský úřad organizaci uložit povinnost dobývat i toto výhradní ložisko (§ 27). V případech, kdy dobývání tohoto výhradního ložiska by nebylo hospodárné, je organizace povinna učinit pro nově zjištěné ložisko přiměřená opatření k jeho ochraně.

(3) K upřesnění znalostí o množství a kvalitě zásob, o geologických a báňskotechnických podmínkách dobývání je organizace povinna v průběhu dobývání zabezpečit v nezbytném předstihu v hranicích svého dobývacího prostoru další průzkum ložiska. Na tento průzkum se vztahují obdobně ustanovení § 11.

(4) Pro účely dobývání výhradního ložiska je organizace oprávněna zřizovat v hranicích dobývacího prostoru, a pokud je to nutné i mimo něj, stavby a provozní zařízení, které jsou potřebné pro otvírku, přípravu a dobývání výhradního ložiska a pro úpravu nebo zušlechťování nerostů prováděné v souvislosti s jejich dobýváním a pro dopravu všech potřebných zařízení a hmot.

(5) Organizace je povinna zajistit sanaci a rekultivaci všech pozemků dotčených těžbou. Sanací se pro účely tohoto zákona rozumí uvedení území dotčeného vlivy hornické činnosti do stabilního a bezpečného stavu, který umožní provedení rekultivací podle jiného právního předpisu^{14a}); součástí sanace je technická likvidace dolu nebo lomu. Sanace pozemků uvolněných v průběhu dobývání se provádí podle plánu otvírky, přípravy a dobývání.

(6) Technickou likvidací dolu nebo lomu se pro účely tohoto zákona rozumí uvedení důlních děl vzniklých při hornické činnosti do stavu, který nebude vytvářet bezpečnostní riziko ani riziko vzniku ekologické škody nebo havárie. Do technické likvidace dolu nebo lomu patří i stavby a podpovrchové objekty, jejichž odstranění je nezbytné pro provedení sanace a rekultivace, nebo jsou součástí hlavních důlních děl.

§ 32

Plány otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek a plány zajištění a likvidace hlavních důlních děl a lomů

(1) Organizace již vzniklo oprávnění k dobývání výhradních ložisek je povinna vypracovat plány otvírky, přípravy a dobývání těchto ložisek.

(2) Plány otvírky, přípravy a dobývání musí zajišťovat dostatečný předstih otvírky a přípravy výhradního ložiska před dobýváním a jeho hospodárné a plynulé dobývání při použití vhodných dobývacích metod a zajištění bezpečnosti provozu. Součástí plánů otvírky, přípravy a dobývání je vyčíslení předpokládaných nákladů na vypořádání důlních škod vzniklých v souvislosti s plánovanou činností a na sanaci a rekultivaci dotčených pozemků včetně návrhu na výši a způsob vytvoření potřebné finanční rezervy (§ 37a).

(3) Jestliže by otvirkou, přípravou a dobýváním byl ohrožen provoz nebo využití výhradního ložiska v dobývacím prostoru jiné organizace, stanoví obvodní báňský úřad nezbytná opatření, zejména pořadí a způsob vydobytí výhradních ložisek.

(4) Před zastavením provozu v hlavních důlních dílech nebo v lomech je organizace povinna vypracovat plány jejich zajištění nebo likvidace.

(5) Podrobnosti o plánech otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek a o plánech zajištění a likvidace hlavních důlních děl a lomů stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 32a

Úprava území a územních struktur dotčených těžbou

Organizace a právnické a fyzické osoby, které žádají o stanovení dobývacího prostoru, o povolení otvírky, přípravy a dobývání nebo povolení likvidace důlních děl a lomů, prověřují možnost rekultivace území přírodě blízkou obnovou

těžbou narušeného území^{24a}).

§ 32b

Vyvlastnění

(1) Podle zákona o vyvlastnění lze odejmout nebo omezit vlastnické právo k pozemku nebo ke stavbě nebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě potřebným k uskutečnění

- a) otvírky, přípravy a dobývání ložiska strategického významu, na němž byl stanoven dobývací prostor, nebo
- b) zvláštních zásahů do zemské kůry podle § 34 odst. 1 písm. d).

(2) Pro odnětí nebo omezení práva podle odstavce 1 se použijí obdobně ustanovení zákona o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury vztahující se k těžební infrastruktuře a infrastruktuře pro ukládání oxidu uhličitého.

§ 33

Řešení střetů zájmů

(1) Jestliže jsou využitím výhradního ložiska ohroženy objekty a zájmy chráněné podle zvláštních předpisů,¹¹⁾ objekty a zájmy fyzických nebo právnických osob, jsou organizace, orgány a fyzické a právnické osoby, jimž přísluší ochrana těchto objektů a zájmů, povinny ve vzájemné součinnosti řešit tyto střety zájmů a navrhnout postup, který umožní využití výhradního ložiska při zabezpečení nezbytné ochrany uvedených objektů a zájmů.

(2) Organizace je povinna před zařazením příslušných prací do plánu otvírky, přípravy a dobývání dohodnout se s orgány fyzickými a právnickými osobami, kterým přísluší ochrana objektů a zájmů podle odstavce 1, o tom, zda ohrožený objekt nebo zájem se má chránit, v jakém rozsahu, popřípadě po jakou dobu a dohodu předložit krajskému úřadu k zaujetí stanoviska. Dohoda je platná, jestliže krajský úřad do 1 měsíce od jejího předložení nevyjádří s dohodou nesouhlas. Povinnost uzavřít dohodu se nevztahuje na případy, kdy střety zájmů byly vyřešeny při stanovení chráněného ložiskového území, dobývacího prostoru, popřípadě při projektování, výstavbě nebo rekonstrukci dolu a lomu a jestliže postup při jejich řešení stanoví zvláštní předpisy.¹¹⁾

(3) Nedošlo-li k dohodě podle odstavce 2 nebo jestliže krajský úřad nesouhlasí s dohodou, rozhodne o řešení střetů zájmů Ministerstvo průmyslu a obchodu po projednání s ministerstvem životního prostředí České republiky a Českým báňským úřadem v součinnosti s ostatními dotčenými ústředními orgány státní správy, a to s přihlédnutím ke stanovisku krajského úřadu.

(4) Organizace, která žádá o povolení otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska, je povinna doložit obvodnímu báňskému úřadu, že střety zájmů byly vyřešeny.

(5) Ochranná opatření, která musí být provedena na stavbách a zařízeních nesouvisejících s dobýváním výhradního ložiska, nařídí příslušný stavební úřad v dohodě s obvodním báňským úřadem vlastníku dotčených staveb a zařízení jako nezbytnou úpravu.¹⁷⁾ Jde-li o stavby a zařízení, která byla vybudována před stanovením dobývacího prostoru,

uskuteční se ochranná opatření na náklad organizace.

(6) Ustanovení odstavců 1 až 5 se vztahují obdobně i na zařazení příslušných prací do plánu zajištění důlních děl a lomů nebo do plánu likvidace hlavních důlních děl a lomů.

(7) Postup při řešení rozporů podle tohoto zákona se nepoužije na řešení rozporů při vymezení zastavěného území, pořizování územně plánovací dokumentace a v řízení o povolení záměru. V uvedených případech se postupuje podle správního řádu.

ČÁST OSMÁ

Úhrady

HLAVA I

Úhrada z dobývacího prostoru

§ 33a

Subjekt úhrady

(1) Poplatníkem úhrady z dobývacího prostoru je držitel dobývacího prostoru.

(2) Za držitele dobývacího prostoru se pro účely úhrady z dobývacího prostoru považuje organizace, které byl stanoven dobývací prostor, nebo organizace, na kterou byl dobývací prostor převeden.

§ 33b

Předmět úhrady

Předmětem úhrady z dobývacího prostoru je dobývací prostor.

§ 33c

Základ úhrady

Základem úhrady je plocha dobývacího prostoru vymezená na povrchu v hektarech.

§ 33d

Sazba úhrady

(1) Sazba úhrady z dobývacího prostoru činí 300 Kč.

(2) Sazba úhrady z dobývacího prostoru činí 1 500 Kč, jestliže v dobývacím prostoru je povolena hornická činnost

spočívající v přípravě, otvírce a dobývání výhradního ložiska.

§ 33e

Výpočet úhrady

Úhrada z dobývacího prostoru se vypočte jako součin základu zaokrouhleného na celé hektary nahoru a sazby úhrady.

§ 33f

Úhradové období

(1) Úhradovým obdobím je kalendářní rok.

(2) Ke změnám skutečností rozhodných pro úhradu z dobývacího prostoru, které nastanou v průběhu úhradového období, se nepřihlíží.

§ 33g

Rozpočtové určení

(1) Výnos úhrady z dobývacího prostoru je příjmem rozpočtu obce, na jejímž území se dobývací prostor nachází.

(2) Nachází-li se dobývací prostor na území více obcí, rozdělí se výnos těmto obcím podle poměru ploch částí dobývacího prostoru na území jednotlivých obcí podle stavu jejich území k 1. lednu příslušného kalendářního roku.

(3) Příslušenství sledující osud úhrady z dobývacích prostorů je příjmem státního rozpočtu.

HLAVA II

Úhrada z vydobytych nerostů

§ 33h

Subjekt úhrady

(1) Poplatníkem úhrady z vydobytych nerostů je

- a) držitel dobývacího prostoru,
- b) organizace, která vydobyté nerosty získala při provádění ložiskového průzkumu ve stanoveném průzkumném území, nebo
- c) ten, kdo provádí nepovolené dobývání výhradního ložiska nebo neoprávněně provádí ložiskový průzkum, při kterém získal vyhrazený nerost.

(2) Za držitele dobývacího prostoru podle odstavce 1 písm. a) se pro účely úhrady z vydobytých nerostů považuje organizace, které byl stanoven dobývací prostor, nebo organizace, na kterou byl dobývací prostor převeden.

§ 33i

Předmět úhrady

(1) Předmětem úhrady jsou vydobyté nerosty.

(2) Vydobytými nerosty se pro účely úhrady z vydobytých nerostů rozumí

- a) nerosty, pro které byl stanoven dobývací prostor a které byly v daném úhradovém období vydobuty na základě povolení hornické činnosti,
- b) vyhrazené nerosty získané v daném úhradovém období při provádění ložiskového průzkumu ve stanoveném průzkumném území, nebo
- c) vyhrazené nerosty získané nepovoleným dobýváním výhradního ložiska nebo neoprávněně prováděným ložiskovým průzkumem.

§ 33j

Dílčí základy úhrady

(1) Dílčí základ úhrady tvoří množství jednotlivého druhu vydobytých nerostů vykazovaného jako čistá těžba v dobývacím prostoru, která představuje úbytek zásob jejich vydobytím v jednotkách množství a je určena k dalšímu zpracování nebo k odbytu. Do této těžby není zahrnuto znečištění ani vnitřní ani vnější ztráty. Čistá těžba se zjišťuje a eviduje důlně měřickou a geologickou dokumentací.

(2) V případě jednotlivého druhu vydobytého nerostu, jehož hodnota se odvíjí od obsahu užitkové složky nebo její kvality, tvoří dílčí základ úhrady množství této užitkové složky v koncovém produktu těžby a úpravy vydobytého nerostu.

(3) Dílčí základ úhrady z hnědého uhlí dobývaného povrchovým způsobem tvoří množství tepla obsaženého ve vydobytém hnědém uhlí. Toto množství tepla se určí jako součin

- a) množství vydobytého hnědého uhlí dobývaného povrchovým způsobem, vykazovaného jako čistá těžba v dobývacím prostoru, která představuje úbytek zásob jejich vydobytím v jednotkách množství; do této těžby není zahrnuto znečištění ani vnitřní ani vnější ztráty, a
- b) výhřevnosti tohoto uhlí zjištěné váženým průměrem z výsledků měření akreditované laboratoře, které nesmí být starší než 1 rok; výhřevnost se určí podle technické normy, která stanoví požadavky na jakost tuhých paliv²⁷⁾.

(4) Akreditovaná laboratoř má způsobilost zkušební laboratoře uznané národním akreditačním orgánem k provádění zkoušek nebo vzorkování vymezených v Osvědčení o akreditaci podle technické normy, která stanoví požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří²⁸⁾.

§ 33k

Sazba úhrady

(1) Sazba úhrady z vydobytých nerostů pro jednotlivé dílčí základy úhrady činí nejvýše částku odpovídající 10 % referenční ceny za jednotku množství pro jednotlivé druhy vydobytých nerostů nebo jednotlivé užitkové složky.

(2) Vláda nařízením stanoví sazby úhrad pro jednotlivé dílčí základy úhrady.

(3) V případě, že sazba úhrady z vydobytých nerostů pro jednotlivý dílčí základ úhrady uvedená v nařízení vlády přesáhne hranici uvedenou v odstavci 1, činí sazba pro tento dílčí základ úhrady 10 % referenční ceny za jednotku množství pro tento druh vydobytého nerostu nebo tuto užitkovou složku. V takovém případě zveřejní Ministerstvo průmyslu a obchodu tuto sazbu ve formě sdělení ve Sbírce zákonů, a to do 31. května úhradového období.

(4) Referenční cenu pro účely odstavců 1 a 3 určí Ministerstvo průmyslu a obchodu pro dané úhradové období do 31. května tohoto úhradového období; přitom vychází z tržních cen vypočtených váženým průměrem z cen za minulé úhradové období zjištěných na základě údajů z báňsko-technické evidence. V případě nerostu, který nebyl těžen v minulém úhradovém období na území České republiky, určí Ministerstvo průmyslu a obchodu referenční cenu na základě cen daného nerostu na světových trzích.

§ 33l

Výpočet úhrady

(1) Úhrada z vydobytých nerostů se vypočte jako součet dílčích úhrad a zaokrouhlí se na celé stokoruny nahoru.

(2) Dílčí úhrada se vypočte jako součin dílčího základu úhrady a sazby pro tento dílčí základ úhrady.

§ 33m

Úhradové období

Úhradovým obdobím je kalendářní rok.

§ 33n

Rozpočtové určení úhrady

(1) Část výnosu úhrady z vydobytých nerostů ve výši

a) dílčí úhrady z hnědého uhlí dobývaného povrchovým způsobem je z

1. 40 % příjmem rozpočtu obce, na jejímž území bylo dobývání hnědého uhlí povrchově prováděno,

2. 40 % příjmem státního rozpočtu a

3. 20 % příjmem rozpočtu kraje,

b) dílčích úhrad z uhlí dobývaného hlubinným způsobem, ropy nebo hořlavého zemního plynu je z

1. 64 % příjmem rozpočtu obce, na jejímž území bylo dobývání uhlí, ropy nebo hořlavého zemního plynu prováděno,

2. 15 % příjmem státního rozpočtu a

3. 21 % příjmem rozpočtu kraje, nebo

c) ostatní dílčí úhrady jsou z

1. 40 % příjmem rozpočtu obce, na jejímž území bylo dobývání ostatních nerostů prováděno,

2. 50 % příjmem státního rozpočtu a

3. 10 % příjmem rozpočtu kraje.

(2) Pokud bylo dobývání nerostů prováděno na území více obcí nebo krajů, a místo dobývání není možné určit, je část výnosu úhrady z vydobytych nerostů odpovídající dílčí úhradě příslušející obcím příjmem rozpočtu obcí a krajů v poměru ploch částí dobývacího prostoru na území jednotlivých obcí podle stavu jejich území k 31. prosinci příslušného kalendářního roku. Obdobně se postupuje v případě vyhrazených nerostů získaných při provádění ložiskového průzkumu ve stanoveném průzkumném území.

(3) Příslušenství sledující osud úhrady z vydobytych nerostů je příjmem státního rozpočtu.

§ 33o

Účelovost úhrady

(1) Část výnosu úhrady z vydobytych nerostů, která je příjmem státního rozpočtu, ve výši 28 % může být použita jen k odstranění škod způsobených dobýváním ložisek vyhrazených i nevyhrazených nerostů, pro zajištění a likvidaci opuštěných důlních děl nebo k sanaci, rekultivaci a revitalizaci pozemků ve vlastnictví státu, a to v rámci rozpočtové kapitoly Ministerstva průmyslu a obchodu.

(2) Část výnosu úhrady z vydobytych nerostů, která je příjmem státního rozpočtu, ve výši 12 % může být použita jen pro zjišťování, evidenci, zajišťování a likvidaci starých důlních děl a opuštěných průzkumných důlních děl a pro zajištění výkonu státní geologické služby spojeného především s ochranou a evidencí nerostného bohatství a surovinových zdrojů a na to navazujícím zpřístupňováním informačních zdrojů, případně s podporou provádění státní surovinové politiky, rizikovými geofaktory a řešením problematiky těžebních odpadů, a to v rámci rozpočtové kapitoly Ministerstva životního prostředí.

(3) Část výnosu úhrady z vydobytych nerostů, která je příjmem rozpočtu kraje, může být použita pouze k odstranění přímých i nepřímých škod způsobených v důsledku dobýváním ložisek vyhrazených i nevyhrazených nerostů a jejich přepravou, dále na revitalizaci pozemků a ke zvýšení kvality života obyvatel a kvality prostředí obcí nacházejících se mimo dobývací prostor. Tyto peněžní prostředky nelze použít na financování činností, na které je

organizací vytvářena finanční rezerva na vypořádání důlních škod.

HLAVA III

Správa úhrad

§ 33p

Správce úhrady

(1) Správu úhrady z dobývacího prostoru a úhrady z vydobytých nerostů vykonává obvodní báňský úřad, v jehož obvodu působnosti

- a) se nachází dobývací prostor nebo jeho největší část, nebo průzkumné území nebo jeho největší část, nebo
- b) došlo k nepovolenému dobývání výhradního ložiska nebo neoprávněně prováděnému ložiskovému průzkumu, při kterém byl získán vyhrazený nerost.

(2) Při správě úhrad se postupuje podle daňového řádu.

§ 33q

Oznamovací povinnost

Český báňský úřad zašle Ministerstvu průmyslu a obchodu do 30. září úhradového období souhrnnou zprávu o výběru úhrad z dobývacího prostoru a z vydobytých nerostů v bezprostředně předcházejícím úhradovém období. Tato zpráva obsahuje údaje o

- a) celkové výši vybraných úhrad, celkové výši vybraných úhrad za jednotlivé druhy vydobytých nerostů a o vybraných úhradách odpovídajících jednotlivým dobývacím prostorům a
- b) částkách úhrad, které byly převedeny do rozpočtů jednotlivých obcí a do státního rozpočtu.

§ 33r

Záznamní povinnost pro účely úhrady z vydobytých nerostů

(1) Poplatník úhrady z vydobytých nerostů, který je držitelem dobývacího prostoru, nebo organizace, která vyhrazené nerosty získala při provádění ložiskového průzkumu ve stanoveném průzkumném území, jsou povinny

- a) vést evidenci vydobytých nerostů, a to v členění potřebném pro sestavení úhradového přiznání z vydobytých nerostů,
- b) trvale zaznamenat v důlně měřické a geologické dokumentaci úbytky a přírůstky zásob a zakreslit je do map a řezů v podrobnostech prokazujících místo vytěžení nerostů a jejich množství a

c) vyznačit v důlně měřické a geologické dokumentaci hranice těžby dosažené k 31. prosinci každého úhradového období, případně dosažení ke dni převodu dobývacího prostoru; to neplatí, jde-li o ropu nebo hořlavý zemní plyn.

(2) Evidence vydobytých nerostů obsahuje údaje o

- a) množství vydobytých nerostů a místě jejich vydobytí,
- b) množství vydobytých nerostů ponechaných v důlním díle v místě jejich vytěžení,
- c) množství nerostů uložených na odvaly, výsypky a odkaliště se samostatným uvedením skrývek a hlušin a samostatným uvedením nevyužitelných vyhrazených nerostů vydobytých ze zásob výhradního ložiska,
- d) množství využitých nevyhrazených nerostů získaných při dobývání výhradního ložiska,
- e) množství nerostů využitých bez následné úpravy,
- f) množství upravených a zušlechtěných nerostů,
- g) množství nerostů spotřebovaných pro vlastní potřebu,
- h) množství prodaných nerostů a
- i) výhřevnosti hnědého uhlí dobývaného povrchově.

(3) U vydobytých nerostů, u nichž se obvykle obsah užitkového nerostu vyjadřuje podílem užitkové složky na hmotnosti, evidence vydobytých nerostů obsahuje také údaje o množství

- a) vsázky do úpravy, podílu užitkové složky na hmotnosti ve vsázce a množství užitkového nerostu ve vsázce,
- b) vyrobeného produktu po úpravě, popřípadě zušlechtění, podílu užitkové složky na hmotnosti produktu a množství užitkového nerostu v produktu, a
- c) hlušiny po úpravě a zušlechtění, podílu užitkové složky na hmotnosti hlušiny a množství užitkového nerostu v hlušině.

(4) Evidence vydobytých nerostů se uchovává po dobu 10 let od skončení úhradového období, kterého se dokumentace nebo údaj týká.

§ 33s

Úhradové přiznání

(1) Poplatník úhrady z dobývacího prostoru a poplatník úhrady z vydobytých nerostů s výjimkou poplatníka podle § 33h odst. 1 písm. c) jsou povinni podat úhradové přiznání.

(2) Úhradové přiznání k úhradě z dobývacího prostoru se podává nejpozději do konce druhého kalendářního měsíce následujícího po měsíci, jímž začíná běh úhradového období. Úhradové přiznání k úhradě z vydobytých nerostů se podává vždy nejpozději do konce třetího kalendářního měsíce po uplynutí úhradového období.

(3) Lhůtu pro podání úhradového přiznání k úhradě z dobývacího prostoru a úhradového přiznání k úhradě z vydobytých nerostů nelze prodloužit.

(4) Úhradové přiznání nebo dodatečné úhradové přiznání lze podat jen na tiskopise vydaném Českým báňským úřadem nebo na tiskovém výstupu z počítačové tiskárny, který má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s tímto tiskopisem.

(5) Přílohou přiznání úhrady z vydobytých nerostů je při těžbě hnědého uhlí dobývaného povrchově doklad o výhřevnosti vydobytého hnědého uhlí, zjištěné podle § 33j odst. 3 písm. b).

§ 33t

Záloha na úhradu z vydobytých nerostů

(1) Úhrada z vydobytých nerostů podle § 33i odst. 2 písm. a) se platí prostřednictvím záloh za zálohové období.

(2) Zálohové období je období od prvního dne následujícího po posledním dni lhůty pro podání úhradového přiznání za minulé úhradové období do posledního dne lhůty pro podání úhradového přiznání v následujícím úhradovém období.

(3) Zálohy činí 20 % z předchozí úhrady, kterou je úhrada tvrzená poplatníkem v úhradovém přiznání za poslední předcházející úhradové období, za které podal úhradové přiznání. V případě podání dodatečného úhradového přiznání na úhradu vyšší za toto úhradové období, v případě stanovení vyšší úhrady správcem úhrady za toto úhradové období nebo v případě stanovení úhrady správcem úhrady za následující úhradové období se stává předchozí úhradou tato vyšší nebo stanovená úhrada.

(4) Pro účely určení předchozí úhrady se nepřihlíží k části úhrady odpovídající vydobytým nerostům při provádění ložiskového průzkumu ve stanoveném průzkumném území.

(5) Zálohy jsou splatné do konce třetího, šestého a dvanáctého kalendářního měsíce zálohového období. Nejpozději do 15 dnů po uplynutí lhůty pro placení zálohy je poplatník úhrady z vydobytých nerostů povinen podat oznámení, ve kterém uvede území obce, v němž v posledních 3 měsících přede dnem splatnosti zálohy probíhalo dobývání, a množství vydobytých nerostů, které byly na daném území vydobuty. Oznámení lze podat jen na tiskopise vydaném Českým báňským úřadem nebo na tiskovém výstupu z počítačové tiskárny, který má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s tímto tiskopisem.

(6) Po skončení úhradového období se zálohy uhrazené v jeho průběhu započítávají na úhradu splatné úhrady za toto úhradové období.

§ 33u

Limit pro předepsání a placení úhrady z vydobytých nerostů

Úhrada z vydobytých nerostů se nepředepíše a neplatí, činí-li méně než 1 000 Kč.

§ 33v

Úrok z prodlení

Výše úroku z prodlení činí 0,1 %.

§ 33w

Prominutí úhrady z vydobytých nerostů

(1) Ministerstvo průmyslu a obchodu se souhlasem Ministerstva financí, Ministerstva životního prostředí, Českého báňského úřadu a obce, na jejímž území dochází k dobývání výhradních ložisek, může na žádost poplatníka úhrady z vydobytých nerostů prominout úhradu z vydobytých nerostů, pokud poplatník k žádosti doloží, že předmětný důl nebo lom byl postižen havárií na dobývaném výhradním ložisku a havárie zapříčinila hmotné škody, popřípadě ušlý zisk ve výši alespoň 70 % úhrady z vydobytých nerostů za předcházející úhradové období; žádost musí být doložena potvrzením příslušného obvodního báňského úřadu.

(2) Stejnopis rozhodnutí o prominutí úhrady z vydobytých nerostů zašle Ministerstvo průmyslu a obchodu Ministerstvu financí, Ministerstvu životního prostředí, Českému báňskému úřadu, příslušnému obvodnímu báňskému úřadu a obci, na jejímž území dochází k dobývání výhradního ložiska.

ČÁST DEVÁTÁ

Jiné zásahy do zemské kůry

§ 34

Zvláštní zásahy do zemské kůry

(1) Zvláštními zásahy do zemské kůry se podle tohoto zákona rozumí zřizování, provoz, zajištění a likvidace zařízení pro

- a) uskladňování plynů nebo kapalin v přírodních horninových strukturách a v podzemních prostorech (podzemní zásobníky plynů a kapalin),
- b) ukládání radioaktivních a jiných odpadů v podzemních prostorech,¹⁸⁾
- c) průmyslové využívání tepelné energie zemské kůry s výjimkou tepelné energie vody vyvedené na povrch,
- d) ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur²⁴⁾.

(2) Na zvláštní zásahy do zemské kůry včetně vyhledávání a průzkumu prováděného pro tyto účely se vztahují přiměřeně ustanovení § 11, 16, 17, 18, 23, 32, 33 a § 36 až 39.

(3) Podzemní prostory, které vzniknou zvláštními zásahy do zemské kůry, se považují za důlní díla.

(4) Posouzení vhodnosti plánovaného úložiště oxidu uhličitého se provádí na základě výsledků vyhledávání a

průzkumu provedeného podle jiného právního předpisu²⁵).

(5) Podrobnosti o zřizování, provozu, zajištění a likvidaci zařízení pro zvláštní zásahy do zemské kůry stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 35

Stará důlní díla

(1) Starým důlním dílem se podle tohoto zákona rozumí důlní dílo v podzemí, které je opuštěno a jehož původní provozovatel ani jeho právní nástupce neexistuje nebo není znám.

(2) Starým důlním dílem je také opuštěný lom po těžbě vyhrazených nerostů, jehož původní provozovatel ani jeho právní nástupce neexistuje nebo není znám.

(3) Opuštěným důlním dílem se podle tohoto zákona rozumí důlní dílo, jehož vlastník nebo provozovatel je znám, avšak toto důlní dílo trvale nebo dlouhodobě nevyužívá.

(4) Ministerstvo životního prostředí České republiky zabezpečuje zjišťování starých důlních děl a vede jejich registr. Vedením registru může pověřit jinou právnickou osobou. Údaje z registru poskytuje na vyžádání do 30 dnů příslušným orgánům územního plánování.

(5) Kdo zjistí staré důlní dílo nebo jeho účinky na povrch, oznámí to bezodkladně ministerstvu životního prostředí České republiky.

(6) Zajišťování nebo likvidaci starých důlních děl a jejich následků, která ohrožují zákonem chráněný obecný zájem zabezpečí v nezbytně nutném rozsahu ministerstvo životního prostředí České republiky. Ministerstvo životního prostředí České republiky vypořádá i případné škody na hmotném majetku¹⁹) způsobené při zajišťování nebo likvidaci starých důlních děl.

(7) Ministerstvo životního prostředí České republiky zajišťuje v nezbytně nutném rozsahu likvidaci starých důlních děl uvedených v odstavcích 1 a 2, pokud existence takových děl brání dalšímu rozvoji území a je v souladu s územně plánovací dokumentací. V ostatních případech o tom, zda tato skutečnost nastala, rozhodne Ministerstvo životního prostředí České republiky v dohodě s Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky a Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky.

(8) Ministerstvo životního prostředí České republiky podrobněji upraví obecně závazným právním předpisem zjišťování starých důlních děl a vedení jejich registru.

ČÁST DESÁTÁ

Důlní škody a jejich náhrada

§ 36

Důlní škody

(1) Za důlní škody se považují škody způsobené na hmotném majetku vyhledáváním a průzkumem ložisek, pokud se provádí důlními díly, dobýváním výhradních ložisek, zřizováním, zajišťováním a likvidací důlních děl a lomů, včetně jejich zařízení, odvalovým, výsypkovým a kalovým hospodářstvím organizací, úpravou a zušlechťováním nerostů, prováděnými v souvislosti s jejich dobýváním, jakož i škody způsobené zvláštními zásahy do zemské kůry.

(2) Za důlní škodu se považuje i ztráta povrchové a podzemní vody, podstatné snížení vydatnosti jejich zdrojů a zhoršení její jakosti, k němuž došlo v důsledku činností uvedených v odstavci 1.

(3) Za důlní škodu odpovídá organizace, jejíž činností byla škoda způsobena s výjimkou případů uvedených v § 37 odst. 7. Odpovědnosti za důlní škodu se organizace zproští jen prokáže-li, že škoda byla způsobena okolností, jež nemá původ v činnosti uvedené v odstavci 1.

§ 37

Náhrada důlních škod

(1) Na vypořádání důlní škody se vztahují obecné předpisy o náhradě škody, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Organizace, která způsobila ztrátu vody, podstatné snížení vydatnosti jejího zdroje nebo zhoršení její jakosti, je povinna zajistit poškozenému náhradní zdroj nebo dodávku vody, popřípadě nahradit škodu úhradou nákladů spojených s jejím obstaráním, jestliže je poškozený účelně a hospodárně vynaložil sám, jinak o náhradě ztráty podzemní vody platí zvláštní předpisy.²⁰⁾

(3) Nahrazují se též prokázané náklady účelně vynaložené na preventivně zajišťovací opatření, která směřují k odvrácení nebo zmírnění následků hrozících vlivem činností uvedených v § 36. Za preventivní zajišťovací opatření se nepovažují opatření prováděná na stavbách a zařízeních podle podmínek stanovených stavebním povolením nebo zvláštními předpisy pro nově zřizovanou stavbu nebo zařízení z hlediska možných vlivů činností uvedených v § 36.

(4) V odůvodněných případech, zejména pokud je třeba v předstihu řešit bezpečnost a plynulost dopravy, přeložku veřejných dopravních cest, inženýrských sítí, telekomunikačních vedení a zařízení spojů, náhradní bytovou nebo účelovou výstavbu, je možno předem poskytnout plnění až do výše předpokládané škody s tím, že toto plnění se započítává na náhradu škody. Pokud by skutečná výše škody nedosáhla částky poskytnutého plnění, vzniklý přeplatek se vrací.

(5) Nelze-li stavbu nebo zařízení uvést do předešlého stavu proto, že leží v území stavební uzávěry, popřípadě na území, kde se budou i nadále dlouhodobě projevovat vlivy činností uvedených v § 36, je organizace povinna provést prozatímní zajištění objektu; současně se dohodne s vlastníkem objektu, zda se odškodnění provede v penězích nebo poskytnutím náhradního objektu a o výši odškodnění. Pokud se obě strany nedohodnou na způsobu odškodnění, stanoví se jeho výše znaleckým posudkem. Takto vypočtená výše odškodnění nesmí být krácena o koeficient prodejnosti, pokud je jeho hodnota nižší než 1. Do náhrady škody se zahrne i movitý majetek, který se stává v důsledku poskytnutí náhradního objektu nepoužitelný.

(6) Účastníci se mohou dohodnout i na jiném způsobu náhrady důlních škod, pokud taková dohoda nebude odporovat ustanovením tohoto zákona nebo obecným předpisům o náhradě škody.

(7) Organizace neposkytne náhradu za poškození nebo zničení staveb a zařízení postavených v chráněném

ložiskovém území nebo v dobývacím prostoru bez rozhodnutí o umístění stavby, územního souhlasu, stavebního povolení, certifikátu autorizovaného inspektora nebo rozhodnutí o povolení záměru, popřípadě bez dodržení podmínek stanovených v tomto povolení z hlediska ochrany proti možným vlivům činností uvedených v § 36.

§ 37a

Rezervy peněžních prostředků

(1) Organizace je povinna vytvářet rezervy peněžních prostředků, a to k zajištění

- a) sanací a rekultivací pozemků dotčených těžbou a
- b) vypořádání důlních škod.

(2) Výše rezerv musí odpovídat potřebám na vypořádání důlních škod a na sanaci a rekultivaci, a to i z hlediska předpokládané doby jejich použití. Tvorba, čerpání, výběr, převod a zrušení rezerv podléhá souhlasu obvodního báňského úřadu.

(3) Organizace doloží obvodnímu báňskému úřadu k žádosti o vydání souhlasu

- a) s tvorbou rezerv posouzení dostatečnosti jejich výše a časový průběh jejich vytváření,
- b) s čerpáním z rezervy na vypořádání důlních škod výčet důlních škod, vyčíslení předpokládaných nákladů na jejich odstranění a časový průběh vynakládání prostředků na odstranění důlních škod,
- c) s čerpáním z rezervy na sanaci a rekultivaci výčet plánovaných a provedených prací, přehled nákladů na jejich provedení a časový průběh vynakládání prostředků na sanaci a rekultivaci.

(4) Obvodní báňský úřad

- a) vydává souhlas s tvorbou, výběrem, převodem a zrušením rezerv,
- b) vydává souhlas s čerpáním z rezerv; při tom vychází z účelu, pro který jsou tyto rezervy vytvářeny,
- c) kontroluje tvorbu rezerv.

Před vydáním souhlasu podle písmene b) si obvodní báňský úřad vyžádá vyjádření dotčené obce, Ministerstva životního prostředí a v případě organizace s majetkovou účastí státu také Ministerstva průmyslu a obchodu.

(5) Peněžní prostředky rezerv se ukládají na zvláštní vázaný účet podle zákona upravujícího rezervy pro zjištění základu daně z příjmů vedený na území České republiky u banky nebo pobočky zahraniční banky se sídlem v jiném členském státě Evropské unie, a to do 30. června kalendářního roku následujícího po skončení příslušného účetního období. V případě, že tak organizace neučiní, obvodní báňský úřad stanoví přiměřenou náhradní lhůtu. Peněžní prostředky rezerv nesmějí být předmětem zajištění, nejsou součástí majetkové podstaty poplatníka v insolvenčním řízení⁽³¹⁾ a nepodléhají výkonu rozhodnutí ani exekuci. Ze smlouvy o zvláštním vázaném účtu musí být jednoznačně patrné, že se jedná o zvláštní vázaný účet, který je veden pro účely tohoto zákona, a pro účely jaké rezervy je zřizován.

(6) Při převodu dobývacího prostoru organizace převede peněžní prostředky rezerv uložené na zvláštním vázaném účtu a státní dluhopisy pořízené z peněžních prostředků těchto rezerv na nového držitele dobývacího prostoru. Nový držitel dobývacího prostoru je povinen mít ke dni převodu dobývacího prostoru na zvláštním vázaném účtu rezervy vztahující se k převáděnému dobývacímu prostoru, a to ve výši, kterou byla povinna vytvořit převádějící organizace k datu převodu dobývacího prostoru; tím není dotčena možnost použít peněžní prostředky rezerv na pořízení státních dluhopisů³²⁾).

(7) Organizace je povinna mít na zvláštním vázaném účtu veškeré peněžní prostředky rezerv podle odstavce 1 do 30. června 2030, a to ve výši, která měla být vytvořena ke dni 31. prosince 2029. Pokud organizace trvale ukončí dobývání výhradního ložiska před tímto dnem, musí mít ke dni trvalého ukončení dobývání na zvláštním vázaném účtu veškeré peněžní prostředky rezerv podle odstavce 1, které měly být vytvořeny ke dni trvalého ukončení dobývání.

(8) Náklady na nezbytná posouzení a na znalecké posudky nese organizace.

(9) Nestanoví-li tento zákon jinak, použije se na rezervy peněžních prostředků zákon upravující rezervy pro zjištění základu daně z příjmů.

ČÁST JEDENÁCTÁ

Společná ustanovení

§ 38

Bezpečnost provozu

Při hornické činnosti¹²⁾ jsou organizace a orgány povinny zajišťovat bezpečnost provozu včetně havarijní prevence a plnění úkolů báňské záchranné služby, bezodkladně odstraňovat nebezpečné stavy ohrožující zákonem chráněný obecný zájem, zejména bezpečnost a ochranu zdraví při práci a učinit včas potřebná preventivní a zajišťovací opatření.¹⁵⁾

§ 39

Důlně měřická a geologická dokumentace

(1) Při hornické činnosti je organizace povinna vést, včas doplňovat a uchovávat důlně měřickou a geologickou dokumentaci.¹²⁾

(2) Organizace jsou oprávněny reprodukovat a rozmnožovat mapy, které potřebují k výkonu hornické činnosti.

(3) Podrobnosti o důlně měřické dokumentaci stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem. Podrobnosti o geologické dokumentaci stanoví Ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.

§ 40

Důlní vody

(1) Důlními vodami jsou všechny podzemní, povrchové a srážkové vody, které vnikly do hlubinných nebo povrchových důlních prostorů bez ohledu na to, zda se tak stalo průsakem nebo gravitací z nadloží, podloží nebo boku nebo prostým vtékáním srážkové vody, a to až do jejich spojení s jinými stálými povrchovými nebo podzemními vodami.

(2) Organizace je při hornické činnosti¹⁾ oprávněna

- a) bezúplatně užívat důlní vody pro vlastní potřebu,
- b) bezúplatně užívat na základě povolení vodohospodářského orgánu důlní vodu jako náhradní zdroj pro potřebu těch, kteří byli poškozeni ztrátou vody vyvolanou činností organizace,
- c) vypouštět důlní vodu, kterou nepotřebuje pro vlastní činnost, do povrchových, popřípadě do podzemních vod a odvádět ji, pokud je to třeba, i přes cizí pozemky způsobem a za podmínek stanovených vodohospodářským orgánem a orgánem ochrany veřejného zdraví.

(3) Při použití důlních vod podle odstavce 2 písm. a) a b) je organizace povinna pečovat o důlní vody a hospodárně je využívat. Použití důlních vod k jiným účelům upravují zvláštní předpisy.²¹⁾

(4) K vypouštění jiných vod do důlních vod je třeba povolení vodohospodářského orgánu vydaného po dohodě s obvodním báňským úřadem.

Přestupky

§ 40a

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) neoprávněně vnikne do důlního díla nebo do území, ve kterém je vykonávána hornická činnost nebo činnost prováděná hornickým způsobem nebo do poddolovaného území, kam je vstup zakázán,
- b) úmyslně poškodí zařízení sloužící k využívání nerostného bohatství nebo k provádění činnosti prováděné hornickým způsobem, včetně důlně měřických signálů, značek a ochrany znaků a jiných měřických zařízení, jakož i značek upozorňujících na zákaz vstupu, nebo
- c) neoprávněně odvede povrchovou, podzemní nebo jinou vodu do důlních vod nebo důlních děl anebo úmyslně poškodí zařízení pro odvádění důlních vod.

(2) Organizace se dopustí přestupku tím, že

- a) v rozporu s § 29a odst. 4 nebo 5 neposkytne údaje pro báňsko-technickou evidenci včas, správně, pravdivě nebo ve stanoveném rozsahu,
- b) nesplní některou z povinností stanovených v § 31 odst. 5,

c) neuloží peněžní prostředky rezerv na zvláštní vázaný účet podle § 37a odst. 5 ani v přiměřené náhradní lhůtě stanovené obvodním báňským úřadem,

d) neuloží peněžní prostředky rezerv na zvláštní vázaný účet podle § 37a odst. 6 nebo 7.

(3) Za přestupek lze uložit

a) pokutu do 15 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1,

b) pokutu do 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. a),

c) pokutu do 5 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. b),

d) zákaz činnosti až na 3 roky spočívající v zákazu dobývání, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. c) nebo d).

§ 40b

(1) Přestupky podle § 40a odst. 1 a 2 písm. b), c) a d) projednává obvodní báňský úřad. Přestupky podle § 40a odst. 2 písm. a) projednává Ministerstvo průmyslu a obchodu.

(2) Pokuty vybírá orgán, který je uložil.

§ 41

Vztah ke správnímu řádu

Obecné předpisy o správním řízení se nevztahují na řízení podle § 3 odst. 3, § 6, 13, 14, 14a, 14b, 14c a podle části osmé.

§ 41a

Působnost stanovená krajskému úřadu podle tohoto zákona je výkonem přenesené působnosti.

ČÁST DVANÁCTÁ

Přechodná a závěrečná ustanovení

§ 43

Přechodná ustanovení

(1) Ložiska nevyhrazených nerostů, o nichž bylo rozhodnuto, že jsou vhodná k průmyslovému dobývání podle dosavadních předpisů, se považují ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona za ložiska nevyhrazených nerostů, o kterých se rozhodlo, že jsou vhodná pro potřeby a rozvoj národního hospodářství podle § 7.

(2) Státní organizace, které provádějí vyhledávání a průzkum výhradních ložisek, jakož i státní organizace, kterým

byl stanoven dobývací prostor, jsou ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona správci těchto výhradních ložisek podle § 9. V ostatních případech stanoví správce výhradního ložiska příslušný ústřední orgán, a to nejpozději do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(3) Chráněná území stanovená k zabezpečení ochrany výhradních ložisek a zvláštních zásahů do zemské kůry podle dosavadních předpisů jsou ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona chráněnými ložiskovými územími podle § 16, popřípadě chráněnými územími podle § 34.

(4) Dobývací prostory stanovené podle dosavadních předpisů se posuzují jako dobývací prostory podle tohoto zákona a jako podklad územně plánovací dokumentace. V případech, kdy nebylo stanoveno chráněné území, se dobývací prostor stanovený podle dosavadních předpisů považuje též za chráněné ložiskové území podle tohoto zákona. Pokud rozsah dosavadního chráněného území nebo dosavadního dobývacího prostoru nezajišťuje dostatečnou ochranu ložiska, je správce, popřípadě trvalý uživatel výhradního ložiska, povinen do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona navrhnout chráněné ložiskové území.

(5) Zajišťování nebo likvidaci starých důlních děl započaté před nabytím účinnosti tohoto zákona dokončí organizace, která tyto práce započala, pokud ústřední orgán příslušný podle § 35 nerozhodne jinak.

§ 44

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. zákon č. 41/1957 Sb., o využití nerostného bohatství (horní zákon),
2. § 4 vládního nařízení č. 11/1958 Sb., o organizaci státní geologické služby, ve znění vládního nařízení č. 82/1967 Sb., kterým se Komise pro klasifikaci zásob ložisek nerostných surovin podřizuje vládě.

§ 45

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1988.

Husák v. r.

Indra v. r.

Štrougal v. r.

¹⁾ § 2 zákona ČNR č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění zákona ČNR č. 542/1991 Sb.

²⁾ Např. zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), zákon č. 111/1990 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.

3) Zákon ČNR č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění zákona ČNR č. 543/1991 Sb.

3a) § 17 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

4) § 10 zákona ČNR č. 61/1988 Sb., ve znění zákona ČNR č. 542/1991 Sb.

Vyhláška Českého báňského úřadu č. 104/1988 Sb., o racionálním využívání výhradních ložisek, o povolování a ohlašování hornické činnosti a ohlašování činnosti prováděné hornickým způsobem.

5) Např. zákon ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), zákon ČNR č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, zákon č. 51/1964 Sb., o dráhách, a vyhláška ministerstva dopravy a Ústředního báňského úřadu č. 28/1967 Sb., kterou se stanoví pravidla pro styk drah s hornickou činností, zákon č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), zákon č. 61/1977 Sb., o lesích, zákon č. 53/1966 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody, ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

7) § 8, 12 a 21 zákona č. 50/1976 Sb.

7) Zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství, ve znění zákona č. 383/1990 Sb.

Nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 148/1971 Sb., o ochraně hospodářského a služebního tajemství, ve znění nařízení vlády České a Slovenské Federativní Republiky č. 420/1990 Sb.

Nařízení vlády České a Slovenské Federativní Republiky č. 419/1990 Sb., o základních skutečnostech tvořících předmět státního tajemství.

10) Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

11) Například zákon č. 69/1967 Sb., o národních výborech, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění pro ČSR č. 31/1983 Sb., úplné znění pro SSR č. 35/1983 Sb.), zákon č. 51/1964 Sb., o dráhách, a vyhláška ministerstva dopravy a Ústředního báňského úřadu č. 28/1967 Sb., kterou se stanoví pravidla pro styk drah s hornickou činností, zákon č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, zákon č. 53/1966 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění zákona č. 75/1976 Sb. (úplné znění č. 124/1976 Sb.), zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), zákon č. 61/1977 Sb., o lesích, zákon č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody, ve znění pozdějších předpisů, zákon Slovenské národní rady č. 1/1955 Sb. SNR, o státní ochraně přírody, ve znění pozdějších předpisů, zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, zákon Slovenské národní rady č. 27/1987 Sb., o státní památkové péči.

12) Zákon České národní rady č. 61/1988 Sb.

Zákon Slovenské národní rady č. 51/1988 Sb.

12a) § 17 a 18 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění zákona č. 542/1991 Sb.

^{12b)} Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

^{12c)} Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy (revidovaná) vyhlášená pod č. 99/2000 Sb. m. s.

¹³⁾ § 32 zákona č. 50/1976 Sb.

^{14a)} Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů

¹⁵⁾ § 6 zákona České národní rady č. 61/1988 Sb.,

§ 6 zákona Slovenské národní rady č. 51/1988 Sb.

^{16a)} § 2 odst. 2 písm. c) zákona č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů.

¹⁷⁾ § 87 zákona č. 50/1976 Sb.

¹⁸⁾ Vyhláška ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 59/1972 Sb., o ochraně zdraví před ionizujícím zářením.

Vyhláška ministerstva zdravotnictví Slovenské socialistické republiky č. 65/1972 Sb., o ochraně zdraví před ionizujícím zářením.

Vyhláška Československé komise pro atomovou energii č. 67/1987 Sb., o zajištění jaderné bezpečnosti při zacházení s radioaktivními odpady.

¹⁹⁾ Hospodářský zákoník č. 109/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Občanský zákoník č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 70/1983 Sb.).

Vládní nařízení č. 46/1967 Sb., o vypořádání škod způsobených provozní hospodářskou činností socialistických organizací na hmotném majetku jiných socialistických organizací a o náhradách v investiční výstavbě.

²⁰⁾ § 29 zákona č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon).

²¹⁾ § 7 zákona č. 138/1973 Sb.

²²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES ze dne 30. května 1994 o podmínkách udělování a využívání povolení k průzkumu, vyhledávání a dobývání uhlovodíků.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého a o změně směrnice Rady 85/337/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES a 2008/1/ES a nařízení (ES) č. 1013/2006.

²³⁾ § 13 odst. 1 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění zákona č. 543/1991 Sb., zákona č. 366/2000 Sb. a zákona č. 186/2006 Sb.

Příloha č. 2 k vyhlášce č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamován rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek.

²⁴⁾ Zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů.

^{24a)} § 3 odst. 1 písm. w) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

²⁵⁾ § 4g zákona č. 62/1988 Sb., ve znění zákona č. 85/2012 Sb.

²⁷⁾ ČSN 44 1400 – Zásady a technické požadavky pro jakost tuhých paliv.

²⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009.

²⁸⁾ ČSN EN ISO 17025 – Posuzování shody – Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří.

²⁹⁾ § 31 odst. 2 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů.

³⁰⁾ § 3 odst. 3 vyhlášky č. 364/1992 Sb., o chráněných ložiskových územích.

³¹⁾ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

³²⁾ § 10a odst. 4 písm. a) zákona č. 593/1992 Sb.

³³⁾ Čl. II bod 1 zákona České národní rady č. 541/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon).